

Triomf del Cop d'Estat

El Rei encomana al general Primo de Rivera la formació del nou Govern o Directori

El general Primo de Rivera sortí ahir vespre cap a Madrid

Declaració de l'estat de guerra a tot Espanya

Moviment a Capitanía

Durant tot el matí fou constant el moviment de militars a Capitanía. Els coronels dels cosos acudien per a rebre instruccions i els oficials sense destinació es presentaven com a conseqüència de l'estat de guerra.

La impressió era bona, encara que es lamentaven de la lentitud de Madrid. En canvi la guarnició de València s'havia solidaritzat amb Barcelona.

La "U. M. N."

Alguns caracteritzats homes de la "U. M. N." que s'han distingit en la defensa dels polítics centralistes i oligàrquics que el cap d'Estat acaba de fer caure, sovintegen llurs visites a Capitanía volent presentar-se com els primers incondicionals del moviment de regeneració dirigit pel capità general senyor Primo de Rivera.

No cal que esmentem els noms, que, per altra part, no tenen cap importància. Ha estat, però, especialment comentada la conducta dels albuins.

Declaracions del capità general

Al matí el marquès d'Estella féu extenses declaracions als periodistes. Comença dient que s'havia oficial al president de l'Audiència senyor de Vera perquè declarés si està conforme i acata el nou règim, i en cas que contestés negativament es procedirà al seu encarcerament per un jutge militar, el qual el sotmetrà a un tribunal rigorós.

Afegí que havia telegrafiat al capità general de Madrid preguntant-li que comunicés al rei el desig d'anar a la realització íntegra del programa contingut en el seu manifest, programa que respon a les ansies del país i de la guarnició de Catalunya. Qualsevol solució fragmentària fóra funesta per al país i per a l'exèrcit, el qual ha donat un pas greu i se sent enfortir pel concurs de l'opinió i disposat a arribar a la fi, costi el que costi. D'altra manera seria un deshonra per a l'exèrcit i el país.

Si hem posat al descobert—segui dient—la disciplina latent de ja feia temps, és per enfortir el país i cercar qui el governi i administri bé. Per això no ens avindrem que resti el primer mal sinó a trobar qui posi el remei.

Si sóc cridat pel rei—afegí—o per l'encarregat del poder, com que ja he ofert la meua vida, els successors en el meu comandament mantindran l'estat de guerra a Catalunya fins que torni.

Si els polítics sincers i honrats fessin causa comú amb els immorals i depravats, pitjor per ells, puix

si fins ara la revolució és conservadora i mansa, es tornaria d'un altre caràcter, perquè li consta que està secundat pel poble.

Tal vegada — diu — ens hem equivocat una mica en fer les coses tan bé, perquè Espanya és com certs malalts que necessiten una sangia.

Estic satisfet de l'actitud del poble de Barcelona, qui ha mantingut la serenitat i l'ordre, la qual cosa evita represacions que serien molt dures contra aquells que atemptessin contra la integritat del país, propagassin en contra d'ella, pertorbessin l'ordre públic o la normalitat de la producció i el treball.

Portem dos dies aturats per exigències orgàniques, però avui comencem d'actuar. Cada dia perdut són energies que es perden en perjudici de la societat i del país que cal enfortir.

Avui nomenaré el jutge militar que ha d'obrir el procés contra l'Alba, cridant a declarar tots els espanyols que sapiguem quelcom que vagi contra la seva moralitat política. Les dilacions es continuaran a Madrid, així que les circumstàncies ho permetin.

He llegit amb gust les declaracions del general Martínez Anido, el qual es troba identificat amb nosaltres.

Tinc notícies de la regió militar segona (Sevilla), tercera (València) i sisena (Burgos). Manifesten que els generals i oficials, amb els respectius capítans generals, estan esperant ordres del Rei, puix les del Govern no les acata ningú, i manifestant la simpatia amb què veuen la causa de la guarnició de Catalunya.

Acaba dient que totes les ciutats i pobles d'Espanya havien acollit el moviment com una esperança de redempció. Així serà i com més va més fe hi tenim.

Contra l'ex-governador interí

A conseqüència d'haver-se resistit a acceptar el nou règim, el governador militar general Llussada ha dirigit un ofici al governador interí senyor de Vera demanant-li que contesti si el reconeix o no, i, segons sigui la contesta, el general Llussada ja té nomenat el jutge per encartar-lo.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

La guarnició de València secunda el moviment

Manifestà el general Llussada als periodistes que s'havia d'aclarir la declaració feta pel capità general sobre la guarnició de València, dient que esperava ordres del Rei. Aquesta matinalada s'han reunit els caps de la guarnició, manifestant que eren del sentir unànime de no apartar-se dels

seus companys de Catalunya i per tant s'adherien al canvi polític.

L'Angel Pestaña

Finalment digué el general Llussada als periodistes que els sindicalistes han agafat por, puix se sap que han desaparegut En Pestaña, En Peyró i En Bono.

Respecte En Pestaña, una nota de la policia diu que a les quatre de la matinalada del dijous es presentaren uns agents al seu domicili del carrer de Sant Geroni preguntant per ell. La seva muller contestà que no era allí. Aleshores els agents anaren a la redacció de "Solidaridad Obrera", on tampoc el trobaren. Aleshores li donaren l'hora de dos quarts de dues, per a veure'l. Com sigui que dues hores després no havia vingut, tornaren al seu domicili i la muller d'En Pestaña manifestà que havia marxat dient-li: "Adéu, Maria; si no torno, ja tindràs notícies meves."

Ahir vespre el general Llussada va dir que En Pestaña havia tornat a la nostra ciutat.

L'Alfons Sala

Ahir, al migdia es notà la presència de l'Alfons Sala a Capitanía general. Com algú li fes la pregunta, molt natural per cert, de "Vostè per aci també?", es limità a contestar que hi era pel seu càrrec de caporal del Sometent.

S'ignoren els motius que portaren En Sala a Capitanía, però se'l veia molt atretat preguntant a l'un i l'altre, i anant amunt i avall de la sala esbufegant.

Hom assegurava que d'ençà del cop d'Estat En Sala havia abandonat el seu cap polític senyor comte de Romanones.

El rei crida el marquès d'Estella i li encarrega la formació del Govern o Directori. — El capità general sortí ahir vespre cap a Madrid. — L'estat de guerra a tot Espanya.

A dos quarts d'una de la tarda el Rei va cridar el general Primo de Rivera per a tenir una conferència. Des d'aquell moment hi ha hagut expectació, considerant la importància que revestia la conferència. Tots els presents a la Capitanía esperaven que el capità general tornés a baixar del pis superior per veure si feia cap manifestació. La conferència va prolongar-se fins prop de les dues, i, en aparèixer a la sala d'espera el capità general, tots es presents el van voltar demanant-li notícies.

El general Primo de Rivera estava tot atífet i digué:

—El Rei m'ha demanat que sortís aquest vespre cap a Madrid per a constituir Govern o Directori. Jo li he demanat que ordenés la proclamació de l'estat de guerra a tota Espanya i hi ha accedit donant les ordres oportunes als capítans generals.

Aquestes paraules han estat rebudes amb gran satisfacció per tots els presents, i enmig de felicitacions el capità general s'ha dirigit rapidament al seu despatx.

La Cambra d'Indústria

A l'avant-sala del despatx feia una estona s'esperava la Junta de la Cambra Industrial que anava a complir el seu president, el senyor comte de Caralt, un del més caracteritzats albins de Barcelona que dijous es distingí molt entre els que aplaudien el capità general a l'Exposició del Mobile.

Diari que no surt

Ahir no va sortir l'òrgan radical "El Progreso".

El govern civil

El Butlletí Oficial publica ahir la nota següent:

"Gobierno civil. — En el día de hoy, y por disposición del Excmo. Sr. capitán general de la Región, me he hecho cargo del Gobierno Civil de esta provincia."

Lo que hago público en este Boletín Oficial para general conocimiento. Barcelona, 13 septiembre de 1923. — El general de división, Carlos de Llussada."

A la Capitanía general

EL GENERAL BARRERA ENCARREGAT DEL COMANDAMENT DE LA REGIO. — EL GENERAL PRIMO DE RIVERA S'ACOMIADA

Per a substituir el general Primo de Rivera en el comandament de la regió, ha estat designat el general de divisió Emili Barrera, governador militar de Tarragona, el qual ha arribat aquesta mateixa tarda.

Prop de les set el general Primo de Rivera s'ha acomiadat dels caps i oficials presents a Capitanía dient:

"Ens hem jugat la sort d'Espanya i de l'Exèrcit executant un propòsit sà. Estem inspirats per la disciplina de l'ànima que cerca l'essència de les doctrines."

Al·locució als Sometents

La Comissió Organitzadora dels Sometents armats de Catalunya, en sessió extraordinària, celebrada en el dia d'avui, ha acordat dirigir als Sometents la següent al·locució als Sometents Armats de Catalunya:

La Comissió Organitzadora dels Sometents armats de Catalunya, no ha

de romandre indiferent davant del canvi suprem que en l'organització, en l'eficàcia i en la virtualitat del Poder Públic significa i representa l'acte realitzat ahir per la primera autoritat dels Sometents, l'Excm. Sr. Capità general, marquès d'Estella, secundada per les forces de l'Exèrcit.

Es el nostre deure il·lustrar tots els Sometents, la representació dels quals ostentem, sobre un fet tan transcendental per a la vida i prosperitat de la Pàtria i de guiar-los al compliment del deure, en aquestes hores crítiques i emocionants, segons els principis que informen la nostra veneranda institució.

No es tracta d'un cop d'Estat a l'antiga usança que tantes vegades pertorbà la vida política i social d'Espanya en la passada centúria; no es tracta de servir ambicions personals de grup, o de partit, als quals mai podrien sumar-se els Sometents; es tracta de quelcom més positiu i més transcendental per a la Pàtria; de quelcom més sòlid, més eficaç i sobretot més just i més sant; es tracta de la restauració del Poder Públic a Espanya que és l'imperi de la Llei i de la Justícia.

Es això i no altra cosa el que significa i representa l'acte realitzat per la nostra primera autoritat, i per ésser així la consciència pública l'aplaudeix i el poble s'associa i s'adhereix a aquest moviment eficaçment regenerador dels costums públics a Espanya.

Els sometents, el lema dels quals és el "Pau, pau i sempre pau", es sumen també a tan sa moviment, que la pau no solament es pertorba per la violència material, sinó per la violència material, sinó per la corrupció i per la injustícia.

Mantenim-nos tots units al nostre capità general, que és la nostra autoritat superior, complint així el nostre primordiar deure, que és la responsabilitat de la nostra existència, o sigui el restabliment i l'affiançament de la pau moral i material de la qual tan necessitat està el país.

Barcelona, 14 de setembre de 1923. Plàcid Pereyra, Alfons Sala, baró de Güell, comte de Lavern, Francesc Xavier de Franch, Josep Balcells, Leoncí Soler i March, marquès de Camps, Francesc Xammar.

El Casino Militar

Als balcons de la façana del Centre de l'Exèrcit i l'Armada, a la Plaça de Catalunya, s'han posat domassos i a dalt de tot la bandera, tal com es fa en els dies de gala.

A la nit hi hagueren il·luminacions. Una banda militar va donar un concert, escoltat per un grup nombros.

També a la Rambla la Societat Colomboleja exhibí banderes i domassos.

Comentaris de la premsa francesa

París, 14. — Els comentaris de la premsa francesa d'aquest matí es mostren molt variats d'opinió en el que es refereix a la finalitat que pugui tenir el moviment de Barcelona i els resultats als quals aquest podria eventualment conduir, tant des del punt de vista interior com des de l'exterior. Sobretot manifesten unanimitat els periodistes s'ha de confessar que tenim plena confiança en el rei Alfons, el qual diu «Le Gaulois» ha demostrat tenir una tàctica delicadíssima en la solució de quantes crisis interiors s'han vingut produint durant el seu regnat. És un diplomàtic de primer ordre i sap manobrar, sense defallir, entre els esculls de la complexa i moguda política espanyola, sortejant el perill amb tota l'agilitat necessària.

«Le Matin», comentant aquest moviment, diu que l'actitud que adopti el sobirà ha d'ésser decisiva. — Havas.

París, 14. — Tota la premsa parisenca dedica gran espai als telegrams de l'Agència Havas donant compte dels esdeveniments de Barcelona.

Els comentaris dels diaris contenen nombroses proves d'amistat a Espanya i fan observar que França no té cap interès en què persisteixi l'anormalitat, desitjant, al contrari, al país veí que surti, com més aviat millor, de l'actual estat de confusió per a trobar un règim estable.

Els diaris fa notar el fet que el moviment que ha esclatat a Barcelona no va contra el Rei, i que els directores del moviment confien en el Rei per a resoldre l'actual crisi política. — Havas.

El Consell Superior del Foment del Treball

Convocat d'urgència i amb caràcter extraordinari, pel President, el Consell Superior del Foment del Treball, davant la importància que revestien els fets que poguessin ocórrer en les ocasions actuals, reunits ahir tarda a dos quarts de set amb excepcional concurrència de sots.

El senyor Sert donà compte al Consell de la visita que, a primera hora del matí, havia efectuat al Capità general, amb l'objecte d'adherir-se al Manifest que havia dirigit al país, i que desenvolupa un complet pla de govern.

Després d'estudiar detingudament el dit document, entenia que el programa publicat coincidís, en síntesi, al seu judici, amb el sentir general dels productors, per la qual cosa havia entès que constituïa un deure apolar als iniciadors d'aquest moviment i oferir-li la seva col·laboració decidida, en aquests moments crítics, aludint als principals problemes econòmics pendents; a l'assituació de les finances als enormes treballs que pesen sobre els industrials i comerciants; a la depredació de la moneda; als convenis comercials, etc., sobre els quals problemes tant ha lluitat la Corporació, durant els últims anys, publicant nombrosos follets i realitzant multitud de gestions per il·luminar ja en unió d'altres Corporacions de Catalunya i de la resta d'Espanya, no trobant, en general, l'hect d'honroses excepcions, aquell calor i entusiasme que tenen dret a trobar els elements productors en els governs, per a l'empar i desenvolupament de la riquesa espanyola; del dubte i fustet secret diplomàtic en les negociacions per a concertar tractats de comerç, secret solament per als nostres productors però no per als estrangers, assabentant-se les Corporacions espanyoles de l'abat de les concessions que se felen per les informacions de París, Londres, etc., no havent complert la llei d'autoritzacions aranzelàries, (que deixa al caprici d'un ministre l'economia espanyola) tantant-se al dispost en la Constitució, que disposa que el Parlament, amb el Rei, són els únics que poden concertar els Tractats de Comerç, portant-se a l'estudi de les Comissions Aranzelàries i Comissió Protectora de la Producció després d'haver estat ja compromesa la signatura d'Espanya i quana no poden tenir cap eficàcia per a la defensa del treball.

També alludí al repetit canvi d'Alts Comissaris al Marroc, comandants generals de Ceuta i Melilla, variacions de plans i sistemes, no venent-se mai una orientació fixa i concreta per a resoldre d'una vegada aquest greu problema, com si la vida dels soldats i el diner del país, no mereixessin altres consideracions que les de la política, que tan en dissonància ha vingut imperant durant aquests últims temps.

Així s'ha arribat a un deute que, de 9 milions, ha passat a 15 mil,

amb un dèficit, actualment en la nostra Hisenda de més de 900 milions de pessetes; amb una pèrdua del signe monetari de 42,87 per cent amb relació al dòlar i de 33,42 per cent amb la lliura esterlina; amb una diferència en 1922, de més de 1.500 milions de pessetes, entre el comerç d'importació i d'exportació, amb una invasió de productes estrangers que no han volgut contenir els governs, per no atendre les veus d'angoixa de les Corporacions industrials d'Espanya, arrabassant als obrers el treball que tenien el deure de defensar i que generosament atorgaven als països estrangers.

Terminà el president sotmetent la seva personal actuació, a la consideració dels senyors consellers, preguntant que, donada la gravetat de les circumstàncies, expressessin lliurement llur opinió sobre aquests assumptes.

El Consell aprovà, per unanimitat i per aclamació la actuació del senyor president.

Seguidament feren ús de la paraula els senyors Ras Puig Marçó, Bernades, Muntadas, vescomte Cussó i Tey, acordant-se que, sense perjudici de realitzar gestions sobre les entitats de Catalunya, encaminades a que s'adhereixin al manifest del Capità general, vistar immediatament el marqués d'Estella per a significar-li que els productors catalans es troben al seu costat en la campanya de regeneració política que acaba d'empendre en pro de l'engrandiment de les riqueses espanyoles.

En compliment de l'anterior acord es traslladà, següent, a la Capitania general, una nombrosa representació del Consell Superior que fou rebuda immediatament pel general Primo de Rivera.

El senyor Sert donà compte a l'autoritat militar de l'acord del Consell essent contestat pel marqués d'Estella en termes d'afectuós reconeixement per les paraules de confiança i ajut que havia pronunciat el president del Foment del Treball essent acollides amb aplaudiments les últimes paraules del capità general de Catalunya.

Reunió a la Cambra de Comerç

La Cambra Oficial de Comerç i Navegació es va reunir ahir a la tarda en sessió extraordinària i va acordar visitar corporativament al capità general de Catalunya, ço que va fer immediatament després d'acordar per unanimitat les manifestacions que se li havien de fer.

Rebut pel marqués d'Estella els nombrosos consellers, membres i vocals de la corporació que concorregueren a la capitania, el senyor Armenteras s'expressà en els termes següents:

«La Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona, com organisme oficial, emanació de l'Estat i dependent del Govern, deu estar sempre, i de fet, es troba, no solament per la seva voluntat, sinó també per la seva naturalesa, al costat del poder constituït, sigui el que sigui.

Mes, aquest caràcter de cap manera ni en cap moment és obstacle per a que, com representació genuïna de grans sectors de vitals interessos econòmics, exerceixi els drets de petició i de reclamació, i adhuc el de severa crítica, si això és convenient dels actes de govern en la seva relació amb els esmentats interessos.

«I sempre ha exercit aquests drets, per si sola o junt amb les altres Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, i també d'vggds amb altres entitats afins, sincerament, notoriament, amb la dignitat que correspon a corporacions de la seva naturalesa, i continuarà exercint-los mentre subsisteixi, perquè constitueix aquest exercici un dels més sagrats i elementals deures corporatius i de ciutadania.

«En compliment d'aquest deure ha hagut d'adreçar moltes vegades, amb veritadera amargor, censures als governs, no solament sobre llur política econòmica i financiera, sinó també sobre llur actuació pel que afecta a l'ordre públic, a la pau social, a la seguretat de les persones i dels béns, bases indispensables per al desenvolupament normal de la vida econòmica, sense ésser escoltats ni atesos els seus consells i els seus requeriments per a assolir un canvi en els procediments, ni les seves ocals advertències sobre els riscos de persistir en conducta i en errors de tanta gravetat i transcendència.

Són molt recents els seus judicis sobre l'absència d'autoritat sobre la política seguida al Marroc, sobre el de-concert de l'Administració pública, sobre les imperdonables prodigalitats, sobre les injustícies tributàries i sobre la política econòmica exterior, així com les darreres nobles i geals excitacions a la rectificació i esma; i són recents també i molt notòries les proves d'insensibilitat o d'ambllia davant la gravetat dels mals posats de relleu i dels perills anunciats.

«Partint de V. E. la iniciativa, i arrostrant per ella la principal responsabilitat, l'exèrcit acaba de realitzar un acte encaminat a posar a terme a un estat de coses que es considerava intolerable per les persones sensates, en el pla de les quals balaga sincer i noble patriotisme, i en el manifest adreçat per V. E. al país i a l'exèrcit, es fa referència a gran part dels mals dels quals la corporació amb la presidència de la qual m'honro, s'ha lamentat constantment i per als quals ha demanat amb insistència heroics remeis i s'afirma el propòsit ferm i decidit d'extirpar-los. La Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona acull aquest anunci de regeneració amb el més gran entusiasme i ben convençuda que solament disposant d'una força efectiva al servei d'una voluntat enèrgica, és possible d'aconseguir aquell anstet exit i obre un crèdit d'optimisme al nou estat de coses, confiant, no en la solució immediata dels greus, complexos i arduos problemes plantejats i en el guarniment radical i rapidíssim dels nostres mals col·lectius, sinó en què, per fi, es posarà tota la bona voluntat, tota l'energia, tota l'abnegació i tot el tacte indispensable per tal que, en lloc d'agreguar-se, es vagin poc a poc resolent i remenant en profit dels grans interessos d'Espanya i de les diverses terres que la constitueixen.

Oberts els cors a l'esperança i confients que aquesta vegada no es veurà defraudada, m'honro a transmetre-li l'adhesió de la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona, la presidència accidental de la qual m'està confiada, com m'honrar a transmetre-la al nou Govern quan estigui constituït, i davant del qual exercirà, amb la llealtat i l'altessa de mines de emperre, tots els seus drets, com complirà tots els seus deures.

El senyor Primo de Rivera, que estava enfadadíssim per haver de despatxar gran quantitat d'assumptes urgents abans de marxar cap a Madrid, va acollir amb la més gran complaença les manifestacions que acabava de fer-li en nom de la Cambra de Comerç i Navegació el seu president accidental, i va posar de relleu la seva penetració amb els elements i els interessos que l'esmentada corporació representa, no solament per les relacions oficials amb aquesta per a buscar solucions a importants problemes d'indole social i econòmic, sinó pel constant tracte social amb les persones, i va afegir que l'halegava molt el crèdit d'optimisme que se li obre i que farà el que pugui per a fer-se mereixedor del susdit crèdit i per a que resultin acomplides les esperances.

«Aquestes manifestacions no són ni poden ésser altra cosa que els sentiments unànims exposats per un nombre nuch del poble són també el nostre millor tònic i la nostra millor fe. Jo us juro que respondré... (Gran ovació que no deixà sentir les darreres paraules).

En donar el tren el lsenyal de sortida es renovaren les aclamacions i els aplaudiments entusiastes.

En arribar el general al Baixador del Passeig de Gràcia un altre grup el saludà amb aplaudiments.

En Jaume de Borbó a París

París, 14. — «Le Figaro» diu que, procedent de Nica, ahir passada arribà a aquesta capital don Jaume de Borbó. — Havas.

L'Agència Havas ha rebut, signat pel secretari d'En Jaume de Borbó, el despatx següent:

«París, 13, a les 22'26. — Don Jaume de Borbó ha arribat avui a París en aeroplà, per tal de seguir els esdeveniments d'Espanya.

L'impresió a Londres

Londres, 14. — La majoria dels diaris editorials al moviment que ha tingut rís d'aquesta capital consagren llurs el seu origen a Barcelona, exposant les seves causes.

Un gran nombre de persones veuen en aquest moviment grans afinitats amb el moviment feixista italià.

Tots es mostren d'acord en concedir que es tracta d'un assumpte purament espanyol. — Havas.

Londres, 14. — Parlat del moviment militar espanyol, diuen el següent: els distints diaris que s'han ocupat de l'assumpte:

La «Westminster Gazette», no creu que en els moments actuals aquest moviment es vegi coronat per l'èxit.

El «Daily Express» hi troba un símptoma de l'efervescència que preval a tot tarren.

El «Morning Post» creu que si el moviment aconsegueix tenir èxit, s'empendrà al Marroc una política militar més vigorosa i potser sorxeixin algunes protestes per la política desenvolupada per França en aquell país.

El «Daily Telegraph» formula l'esperança que el poble espanyol, vers el qual té la Gran Bretanya sentiments de viva amistat, no hagi de sofrir les conseqüències d'un conflicte de caràcter civil que vindria a augmentar les dificultats per les quals al present ha d'atravesar Espanya.

Es de desitjar — afegix l'esmentat diari — que de la confusió actual en sorgeixi una política saludable, com el poble espanyol necessita de molt temps encà i que tant ha vingut reclamant en va.

El «Times» diu que l'exèrcit espanyol intervinirà potser o insistirà referent a determinats canvis, però que no hi ha cap raó per a posar en dubte la lleialtat d'una immensa majoria de totes les classes socials vers el Rei i els grans principis en què la Constitució s'inspira.

El «Manchester Guardian», òrgan liberal, creu que l'actual moviment tindrà èxit, però pregunta:

«En aquest cas, els rebels, es trobaran més a prop de la solució dels problemes que volen resoldre?

L'Exèrcit i el Govern — afegix després l'esmentat diari — tenen igual part cada un en les responsabilitats que dimanen dels revessos soferts al Marroc.

«La Lliga de Defensa Industrial

En representació de la Lliga de Defensa Industrial i Comercial i amb motiu de les actuals circumstàncies, ha visitat al marqués d'Estella el President de la dita entitat, En Joaquim Maric de Nadal.

El comte de Caralt

Ahir al vespre va fer la seva aparició a la Capitania general el senador albi senyor comte de Caralt. Hom assegurava que, igual que el senyor Sala, havia abandonat el seu cap polític senyor Alba.

La sortida cap a Madrid

En l'express ve sortir cap a Madrid el general Primo de Rivera per tal

de portar la direcció del canvi de política. Acudí a acomiadar-lo una gran gentada que omplia completament els passos de l'andén dels dos costats de l'express. Els sostres dels vagons del correu de València també eren ocupats. Enlloc podia donar-se un pas i poden calcular-se en algunes mils persones les que naren a acomiadar el capità general.

Hi havia l'alcalde senyor marqués d'Allella, el capità general interí general Banera, el governador civil general Losada, el general Soler i el senyor bisbe doctor Guillemet. Entre la concurrència hi havien nombrosos militars i somenistes.

Bona estona abans de marxar el tren s'iniciaren les ovacions que es renovaren sovint. De tant en tant el general Primo de Rivera treia el cap a la finestra del vagó, pels dos costats i així les ovacions ara e en a l'un com a l'altre. Es pronunciaren nombrosos visques.

El general Primo de Rivera dirigí dues petites allocucions al públic. En la part dreta de l'entrada a l'estació digué: «El poble de Barcelona i d'Espanya pot tenir la seguretat que perseguiré aquells que hagin fet traïció al país». (Gran ovació).

I en el costat esquerre digué: «Aquestes manifestacions no són ni poden ésser altra cosa que els sentiments unànims exposats per un nombre nuch del poble són també el nostre millor tònic i la nostra millor fe. Jo us juro que respondré... (Gran ovació que no deixà sentir les darreres paraules).

En donar el tren el lsenyal de sortida es renovaren les aclamacions i els aplaudiments entusiastes.

En arribar el general al Baixador del Passeig de Gràcia un altre grup el saludà amb aplaudiments.

Conferències de Madrid

(Conferència rebuda el 14 a les 4'15 de la matinalda)

LA SITUACIÓ A MADRID

Malgrat les noves contradiccions i exagerades, anem a exposar la situació com es trobava aquesta matinalda.

El cap del Govern ha conferenciat, per telèfon, amb el rei i amb el senyor Alba. Amb el Rei, per a donar-li compte detallat de l'estat d'aním dels capitans generals i de les guarnicions. La ha manifestat que estan en franc pronunciament Catalunya i altres regions. Les que no se'unden obertament el moviment ofereixen una resistència passiva a les ordres del Govern.

S'ha d'advertir que el Govern té intervingudes les comunicacions telegràfiques i telefòniques amb tota Espanya, fora les de Catalunya i Aragó, que estan en poder dels militars pronunciats.

Per això hi ha una comunicació absoluta.

Avui el marqués d'Alhucemas esperà el rei a l'estació i demanà hora per a despatxar.

L'actitud del president, amb qui hem conversat aquesta nit, es pot concretar en aquests termes:

Considera que el seu deure l'impideix abandonar el poder, fora per dues raons: una per la falta de la confiança regia; l'altra per un desplaçament de la seva persona de la Presidència del Consell feta materialment per certs elements.

En el despatx pensa donar compte al Rei de tot l'ocorregut i presentar a la seva signatura un Decret al contingut del qual es reserva.

Suposa el president que en el fet d'estampar la signatura rau la dificultat i d'això es produirà la crisi, no sense que el marqués d'Alhucemas expliqui en la premsa la negativa i la necessitat imperiosa de sotmetre a la signatura del Rei el dit decret.

El president ignorava els propòsits dels militars en ordre a la forma civil de Govern i no tenia cap idea de quins fossin els designats per a substituir l'actual Gabinet.

Les poques persones informades dels propòsits del president s'han donat a cercar el text del Decret.

Nosaltres, tenint en compte que el Govern està mancant en absolut de força coercitiva, considerem segur que el rei no signarà aquest Decret.

CONVOCATORIA DEL PARLAMENT

El propòsit del president del Consell és, d'acord amb els presidents del Congrés i del Senat, convocar avui mateix el Parlament.

LA DIMISSIÓ DEL SENYOR ALBA

Heu's agut com es produí la dimissió de don Santiago Alba no explicada en cap periòdic.

Anit passada es celebrava un concert a Miramar, al qual assistia el ministre d'Estat.

Durant la seva celebració, rebé el senyor Alba un llarg telegrama xifrat, en el qual se li notificava el que succeïa i els greus càrrecs que la preposta militar formulava contra seu.

A l'acte, el senyor Alba s'ha dirigit al Rei i li ha dit que no podia ésser un obstacle per al desenvolupament del Govern i que li presentava la dimissió amb caràcter irrevocable.

L'acceptà el Rei a la una de la matinalda, o sigui al mateix temps que el general Aizpuru comunicava al president que el general Primo de Rivera omplia la cinta telegràfica i proclamava l'estat de guerra.

ARRIBADA DEL REI

(Conferència rebuda a les dues de la tarda)

Coh s'havia anunciat a les nou del matí ha arribat a Madrid el Rei. A l'estació l'esperaven tot el Govern, el capità general, el governador militar i el civil, l'alcalde i altres autoritats i el director general de la guàrdia civil.

Amb el Rei ha vingut l'infant don Alfons.

En baixar del tren, el Rei ha encalxat amb el marqués d'Alhucemas i els ministres i ha saludat les altres personalitats, marxant ràpidament al Palau en automòbil.

Des de l'estació s'ha dirigit el president al Palau, essent immediatament rebut pel Rei.

EL PRESIDENT AL PALAU. — LA CRISI TOTAL. — NOTA EXPLICATIVA

El marquès d'Alhucemas ha sortit del regí al càrrec a la una menys vint minuts.

En voltar-lo els periodistes, els ha dit:

— M'he detingut un xic a la cambra regia per a redactar una nota que els vagi a llegir.

Diu així:

— He donat compte a S. M. de totes les notícies que tenia el Govern des de la tarda del dimarts últim, relatives als successos de Barcelona i Saragossa, i de les contestes donades per les autoritats de la resta d'Espanya, que coneixia el ministre de la Guerra, proposant al Rei, en compliment de l'acord unànime adoptat en Consell de ministres

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

així com la convocatòria de les Corts per a dimarts vinent a fi que en elles s'examinin els parres que es formulen contra el Govern i la depuració de les responsabilitats dels homes que hem governat, i dels que no han deixat governar, establint clarament el resultat de la situació de cadascú.

Havent-se servit manifestar S. M. que, tant per falta d'elements de judici suficients, com per la importància de les mesures proposades, necessitava reflexionar, m'he afanyat a retornar-li, respectuosament, els poders amb què m'havia honorat, presentant-li la dimissió de tot el Govern.

— I no ha d'afegir vostè res més — li ha preguntat un periodista.

— No; no he d'afegir res.

— Tornarà al Palau avui?

— Perquè. Ara vagi a Governació.

El president dimissionari ha marxat al ministeri de la Governació, i d'allí s'ha comunicat l'adjunta nota a les autoritats de províncies.

EL CAPITA GENERAL DE MADRID AL PALAU

A les 10'50 ha arribat al Palau el general Muñoz Cobos.

— Ens vol dir alguna cosa? — li han preguntat els periodistes.

— No els puc dir res. Jo vinc com cada dia a pendre el sant i senya.

— Donarà compte dels últims esdeveniments?

— Jo no he de donar — ha repetit el general — compte de res.

El general Muñoz Cobos ha sortit del Palau prop les dues de la tarda.

— He tardat tant a sortir — ha comentat dient — perquè el Rei estava despatxant amb el seu secretari particular. Després m'ha preguntat el rei què era el que passava per aquí.

— Jo li he dit que regnava l'ordre i la tranquil·litat a totes les guarnicions. I no m'ha donat el sant i senya. Està bé; em sembla que el Govern ha dimissionat.

— Vindrà avui algú de Guerra? — ha preguntat un repòrter al·ludint al general Primo de Rivera.

— Com no vinguin en aeroplà.

— No es cridarà En Primo de Rivera?

— No; és allí on fa falta; no aquí.

— No ens diu res més?

— Però que es creuen que el Rei ha de contar aquestes coses a un general com jo?

EL MARQUÉS D'ESTELLA ES CRIDA A MADRID

Després de marxar el capità general de Madrid s'ha sabut que havia estat cridat a la capital d'Espanya el general Primo de Rivera.

PARLA EL CAPITA GENERAL DE MADRID

Des del Palau el general Muñoz Cobos ha marxat al seu despatx oficial de Capitania.

També allí l'han vist els periodistes i han sol·licitat del general que els informés sobre la seva visita al Palau.

— Jo no tinc que dir res de particular — ha respost el general Muñoz Cobos. — Jo he donat compte al Rei de l'estat de les guarnicions i el Rei m'ha posat el corrent de l'entrevista amb el marquès d'Alhucemas i de la dimissió del Govern. No puc dir res més.

LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.**LES POSTRIMERIES DEL GOVERN.**

— ALBA I PRIETO. — VAGA GENERAL A BILBAO.

— Governació han estat reunits

una estona la majoria dels ministres dimissionaris.

A les dotze, el duc d'Almodóvar del Valle ha rebut els periodistes i s'ha limitat a dir-los:

— Ja estan assabentats, per la nota facilitada pel president del Consell, de ço que s'ha esdevingut. Està clar que, si bé sóc ministre dimissionari, tinc necessitat de romandre en el nostre lloc per a tenir cura de l'ordre a províncies.

A Bilbao està declarada la vaga general, i hem de pendre precaucions.

A dos quarts d'una de la tarda s'ha traslladat, des de la Capitania general, al Palau.

Triomf del cop d'Estat

(Telefona urgent de dos quarts de tres)

Després de conferenciar amb el Rei els generals Muñoz Cobos, Saro, Berenguer (F.), Cavalcanti i Daban, ha resultat encarregar del Poder al general Primo de Rivera i autoritzar el capità general de Madrid per a declarar l'estat de guerra.

CONSTITUCIO DEL DIRECTORI MILITAR

(Conferència d'un quart de cinc de la tarda)

A dos quarts d'una de la tarda s'han traslladat des de Capitania general al Palau els generals allí reunits.

En un automòbil hi han anat els generals Muñoz Cobos i Cavalcanti, i en un altre s'han traslladat al Palau els generals Saro, Daban i Berenguer (don F.).

A un quart de dues han sortit junts els cinc generals.

El general Muñoz Cobos ha dit als periodistes:

— S. M. el Rei ha cridat el general Primo de Rivera per a encarregar-lo de formar Govern.

S. M. m'ha encarregat de l'ordre públic.

Jo he acceptat l'encàrrec, indicant-li la conveniència de declarar l'estat de guerra.

El Rei m'ha autoritzat a fer-ho i ha acceptat tot el que els generals li han proposat.

El general Muñoz Cobos s'ha dirigit des del Palau al domicili del senyor García Prieto, per a notificar-li la resolució del Rei.

El general Cavalcanti ha dit als periodistes:

— Ja ha quedat constituït el Directori Militar que presidirà el general Primo de Rivera.

L'ACCEPTACIO DE LA DIMISSIO DEL GOVERN

A dos quarts de dues el ministre de la Governació dimissionari ha cridat als periodistes i els ha dit:

— En aquest moment S. M. el Rei ha acceptat la dimissió presentada pel senyor García Prieto.

Per tant, des d'ara nosaltres no intervenim per a res en la vida pública.

ESTAT DE GUERRA A MADRID

A primeres hores d'aquesta tarda, amb les formalitats de ritual, s'ha publicat a Madrid la Llei Marcial, posant-se a les cantonades els bans de costum.

EL VIATGE DEL GENERAL PRIMO DE RIVERA

A darrera hora de la tarda és esperat a Madrid el president del Directori Militar, general Primo de Rivera.

Es diu que farà el viatge en aeroplà.

CARTA DELS GENERALS

A aquestes hores ja haurà estat remesa al Rei una carta dels generals que dirigeix el moviment de Madrid, en la qual li expliquen detalladament les aspiracions de l'Exèrcit i la significació de la protesta inicial de Catalunya.

ESTAT DE GUERRA PER TOT ESPANYA

La declaració de l'estat de guerra, segons els nostres informes, és per a tota Espanya, puix que l'ànim del Directori és atendre a totes les contingències que poguessin sobrevenir amb motiu dels importants successos que s'han desenvolupat en la política espanyola.

EL GENERAL AGUILERA

Aquest matí, en el correu de Badajoz, ha arribat a Madrid, a tres quarts de deu, el president del Consell Suprem de Guerra i Marina, general Aguilera.

A l'estació l'esperaven el general Barreiro, president interí del Suprem de Guerra, el general de Sanitat senyor Masferrer, el coronel senyor Caminero, el comandant Torrero, ajudant seu, i molts amics particulars.

Un periodista ha preguntat al general Aguilera la seva opinió sobre els últims successos polítics, a la qual cosa ha contestat dient que no podia jutjar-los perquè només coneixia les referències publicades per la premsa, però estava conforme amb la idea que l'inspira, encara que no hi havia tingut cap participació.

— Doncs, se l'assenyala a vostè com a president del Consell de ministres.

— Això no pot passar d'ésser una fantasia periodista.

— I si li oferissin el càrrec, mon general, què faria?

— Ja veuria. El primer que hauria de fer per a donar un contesta categòrica, era assabentar-me de l'esdeveniment.

L'ALMIRALL DE L'ARMADA

Madrid, 14, 5'15 tarda.

Aquest matí ha arribat a Madrid el capità general de l'Armada, senyor Fernández de la Puente.

Interrogat pels periodistes, ha manifestat que es trobava a Cadix establint, i que en tenir notícies del moviment militar, havia vingut a Madrid per a posar-se a les ordres del Govern, antic o modern.

Ha dit també el senyor Fernández de la Puente que el seu càrrec li impedia donar una opinió concreta sobre els esdeveniments polítics, que només coneixia per referències.

EL DESPATX DELS MINISTERIS

S'han fet càrrec dels ministeris els seus funcionaris més antics.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

L'AJUNTAMENT DE MADRID

En obrir-se aquest matí la sessió de l'Ajuntament, l'alcalde l'ha suspesa, perquè els socialistes intentaven parlar dels esdeveniments actuals.

ELS SOCIALISTES

El partit socialista i la Unió General de Treballadors pensen publicar un manifest al país.

EL MARQUÉS DE ALHUCEMAS

Els periodistes han tractat de veure, a les tres de la tarda, el marquès d'Alhucemas, però han manifestat el seu domicili que s'havia anat al llit, indisposat.

De totes maneres, fent un esforç, han dit que s'atrencaria quan hagués descansat una estona i rebria els periodistes per a fer-los algunes manifestacions.

EL QUE DIU «A B C»

«A B C» diu:

— El país ha rebut els esdeveniments de la darrera jornada amb tranquil·la expectació, és a dir, que ni el contrari ni l'entusiasme el que ha passat.

El Govern — afegeix — no havia sofert molt en la caiguda, perquè ja anava a tomballons i calent a troços.

o hi ha qui tingui gran esperança en ço que ve, però saplendeix la franquesa de procediments que assumeix clarament una responsabilitat.

Reconeix el sentit popular que és una situació molt pròpia de la dictadura de la que molt de temps ençà han creat els desastres polítics; però no veu les mans destres per a la dictadura.

Quan les trobin els generals, que en això confessen llur perplexitat, i llur desorientació, encara mancarà el millor ajut de la dictadura: la reacció social, que dissortadament no s'ha produït.

El nou règim haurà de viure de la benevolència expectant de la nació i del prestigi que li donin els seus encerts, i adhoc aïri, ha de comptar amb què molt aviat li posi el cerco la vella política, servida per multitud d'interessos bastards i agils i molt traçada a provocar i aprofitar les vel·litats de l'opinió pública, i si l'assaija fracassa, cosa que deplorariem, perquè llavors fracassaria una vegada més el país, la nova situació causà sola sense que ningú l'enderroqui, com quelen periòdicament al cop d'una llei d'adversitat els castells de cartó que aixecava la política.

L'ACTITUD D'EN LERROUX

Màlaga. — El senyor Lerroux, que es troba en aquesta ciutat de pas cap a Canàries, ha dit que no l'ha sorprès el moviment militar, perquè el gra havia de reventar per algun indret.

Desconeixia el cabdill radical ço que es preparava, perquè, va afegir, no s'ha comptat amb mi per a res; però a Cadix, on faré escala, esperaré ordres, avís o suplica per si algú em necessita.

Interrogat sobre si presidiria un

govern en circumstàncies extraordinàries, contestà que per la pàtria estava disposat a fer tots els sacrificis.

Sobre el problema del Marroc digué que la nostra posició allí és la que ha rebut una bufetada i necessita tornar-la, sense que això vulgui dir que defensa la guerra.

No obstant — acabà dient — no s'està al Marroc si no s'està a Alhucemas.

EL GENERAL MARTINEZ ANIDO

Bilbao. — Segons notícies rebudes en aquesta capital, procedents de Sant Sebastià, el general Martínez Anido ha parlat en el camí amb el Rei.

També es diu que el citat general ha manifestat a alguns dels seus amics que anava a Sant Sebastià.

L'ACTITUD DELS SOCIALISTES

Madrid, 14, 6'15 tarda.

El partit socialista i la Unió General de Treballadors llançaran avui un manifest en el qual ratificaran el publicat abans aconsellant calma i serenitat a la classe treballadora davant dels actuals esdeveniments.

OPINIO DE «EL DEBATE»

«El Debate» elogia francament el moviment militar, per la finalitat que persegueix, i proclama el general Primo de Rivera en el seu manifest.

Altament — diu — cal distingir dos períodes: un immediat, exclusivament militar, i un altre posterior, quan la situació es normalitza.

El primer període ha d'ésser, al seu jutj, quelcom més que un Directori inspector militar amb caràcter provisional, encarregat de mantenir l'ordre públic i assegurar el funcionament normal dels ministeris i organismes oficials.

Hi ha d'haver en el primer període un Govern amb els seus titulars al davant de les respectives càrteres i els seus Consells de ministres; un govern, ja es sobreentén, de tipus dictatorial, les característiques del qual són la inflexibilitat en l'aplicació de la llei, i la rapidesa en els procediments.

Per a nosaltres, aquest Govern té una missió molt clara a complir: quasi ens atrevim a puntualitzar el seu programa.

Primerament ha de procedir a la dissolució immediata de les Corts, deixant en suspens el precepte constitucional que obliga a la seva convocatòria en un termini de tres mesos, perquè és incontestable que només així es podran exigir les responsabilitats polítiques.

En segon terme, ha de fer efectives totes les responsabilitats, en un termini peremptori, però tenint cura d'atorgar preferència a les d'ordre militar sobre les de caràcter polític.

El tercer punt de programa ha d'ésser la campanya de sanejament moral, perseguint el joc, la pornografia, l'alcoholisme i altres plaques socials o procedint a una seriosa repressió de totes les propagandes, sindicalistes, antimilitaristes o separatistes i dissolvents de tota mena.

Per últim, incumbeix al Govern del primer període orientar i plantejar una política definida al Marroc, i si és possible, arribar a la prompta solució, digna i sensata que es desitja en el manifest.

EL DIRECTORI ASSUMEIX EL GOVERN

Madrid, 14, 8'30 nit.

El general Muñoz Cobos ha estat aquesta tarda a la Presidència, amb l'objecte de veure el marquès d'Alhucemas.

No trobant-lo, ha anat a casa seva, conferenciant-hi deu minuts.

Més tard s'ha reunit el directori, a l'ora, i se l'ha proclamat de l'estat de guerra.

Després de la reunió han anunciat que dels diferents ministeris, se n'encarregaran provisionalment els funcionaris més antics i més caracteritzats.

EL SAN PROCLAMANT L'ESTAT DE GUERRA

Aquesta tarda s'ha declarat l'estat de guerra a Madrid, proclamant-se amb les formalitats de costum, i publicant-se el següent ban:

«Don Dàdac Muñoz-Cobos i Serrano, tinent general de l'Exèrcit i capità general de la primera regió. — Assabentat: S. M. el Rei ha cridat per a formar Govern el general don Miguel Primo de Rivera, i per a garantir l'ordre s'ha fet present la conveniència de declarar l'estat de guerra fins que el nou Govern ordeni. — Per tant, queda declarat l'estat de guerra a tota la regió, observant-se totes les regles que són de rigor en aquests casos, i essent sotmesos a la prèvia censura de la meua autoritat, abans de circular, els primers exemplars de tot escrit imprès amb destinació a la publicitat en aquesta Cor i de la mateixa manera a la dels governadors o comandants militars,

els que es publicuin a les altres places del territori del meu comandament, i en espera de què tots els ciutadans coadjuvaran a què l'ordre i la tranquil·litat siguin perfectes, evitant-me així el pesombre d'haver de reprimir amb mà dura. — Madrid, 14 de setembre de 1923. — Dàdac Muñoz Cobos.»

A la Porta del Sol la lectura del ban ha estat acollida pel públic amb aplaudiments.

NOTA BURSATIL

La Borsa es presenta tranquil·la i en actitud expectant dels successos d'actualitat.

Segueixen oferts els cabals públics, baixant la partida d'Interior 15 cèntims en tancar a 71.

En valors industrials i bancaris, el negoci quasi és nul.

La majoria de les monedes estrangeres milloren alurs canvis precedents, pujant els francs a 48'45, els suïssos a 134'30, les llires a 32'36 i els belgues a 30' 50. Les lliures baixen un cèntim a 34'04, i els marcs particularment estan oferts a 10 cèntims el milió.

MANIFESTACIONS DEL Sr. LOPEZ NOZ

El comte de López Muñoz, en parlar en el ministeri de Gràcia i Justícia aquest matí amb els periodistes, ha manifestat que no assistiria a l'obertura de Tribunals, i que el seu discurs seria llegit pel president del Suprem.

Referint-se al pronunciament militar, ha dit que el Govern s'havia extremat en obrar constitucionalment, procurant donar vies de legalitat a un fet anticonstitucional, pel que creu que el Govern «mereix bé de la Patria i del Rei, per haver-lo posat en condicions de què pugui obrar constitucionalment».

NOTA DEL DIRECTORI MILITAR

El Directori militar ha lliurat a la premsa, per a la seva publicació, la següent nota:

«S. M. el Rei, afectuosament, s'ha dignat a rebre el capità general de la primera regió acompanyat dels generals Cavalcanti, Berenguer, Daban i Saro, que estaven reunits i exercint interinament, d'acord amb el moviment iniciat a Barcelona i Saragossa, i atenent als seus fins, ha acceptat els fets i encarregat al capità general que conservés l'ordre públic mentre es feia càrrec del Govern el capità general de Catalunya, podent adoptar totes les mesures que cregui necessàries. Aquest Directori, constituït pels esmentats generals, seguirà treballant interinament, fins que el non president del Govern organitzi el Gabinet, perquè cap dels seus components exercirà cap càrrec polític.»

DETALLS DE LA REUNIO DE GENERALS A MADRID

Diu «La Correspondencia de España»:

«A la reunió celebrada anit passada a Capitania assistiren els senyors Berenguer (don Frederic), Cavalcanti, Saro, Cabanellas, Daban, Montero, d'enginyers, i Acha, d'artilleria.

En tractar de l'actitud que convindria adoptar, el general Cavalcanti s'expressà en termes optimistes i molt expressius.

Altres també es sumaren al seu criteri, però no trobaren favorable l'ambient general.

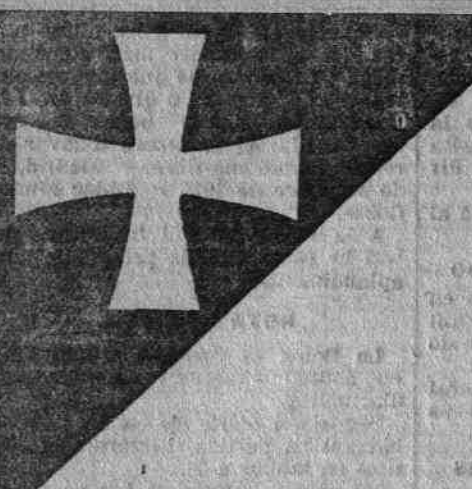
Com que incidentalment es parlés pre algun dels presents que havia de seguir endavant, passés el que passés, el general Muñoz Cobos manifestà que s'oposaria a tot moviment de força, fins al punt que si ho intentaven haurien de passar per damunt del seu cadàver. I què guanyarien — digué — els que matessin un pobre vell?

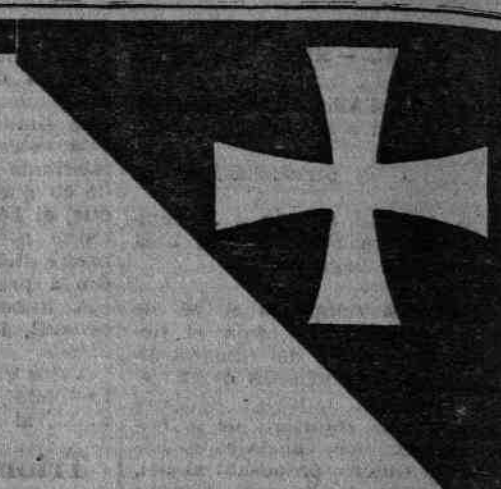
Arribà a onar en la reunió la paraula responsabilitat, amb referència a les actuacions pendents en el Suprem de Guerra i Marina, i es parlà de què el públic podria veure en certes actituds l'ombra del general don Dàdac Berenguer.

També hi hagué opinions, no certament unànimes, sobre el manifest del general Primo de Rivera.

També es parlà de l'actitud que convindria adoptar si sorgissin dificultats obreres; i, si hi hagué qui expressà la seva confiança per a emprar l'autoritat en el seu gran fins rígid, hi hagué qui expressà la seva convicció (el general Montero, d'enginyers) de què per tals mitjans no es podrien reorganitzar serveis privats.

En resum; davant la falta d'unanimitat en l'apreciació de les diverses qüestions, s'acordà que el capità general assumís la representació de tots per a parlar de la situació amb S. M. el Rei.

EL SENYOR

D. Josep Segura Bayarri

Director de l'antic Col·legi de Sant Josep, President honorari de l'Ateneu d'antics alumnes de l'antic Col·legi de Sant Josep, President honorari de l'Associació de Propietaris de l'Eixampla de Sarrià i President honorari de la germania "El Porvenir"

HA MORT CRISTIANAMENT
(A. C. S.)

Els seus afligits esposa donya Carme Cots Pascual, germana Ramona, germans polítics, nebots, nebots polítics, cosins i parents tots, els professors, alumnes i la Junta Directiva de l'Ateneu, els preguen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer Alta Gironella, «Villa Rosa» (eixampla de Sarrià), avui, dissabte, 15 del corrent, a les quatre de la tarda, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Sant Vicents, de Sarrià, i després a la parroquial de Santa Madrona i des d'allí al Cementiri Nou

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

En Pere Buxareu de Siria

Redactor de LA VEU DE CATALUNYA

morí el dia 26 del darrer mes d'agost, víctima d'un desgraciat accident
(A. C. S.)

El seu director espiritual, la família, LA VEU DE CATALUNYA, l'Associació de la Premsa Diària i el Centre de Repòrters, us conviden als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran en l'església parroquial dels Sants Just i Pastor, avui, dissabte, dia 15, a les deu del matí

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT **EL DOL ES DONA PER DESPEDIT**

L'Emm. i Rvdm. Senyor Cardenal Arquebisbe de Tarragona i els Excms. i Rvdm. Senyors Bisbes de Barcelona i Vich s'han dignat concedir indulgències en la forma acostumada.

FRANCESCO GUASCH I HOMS

Conservador del Museu de Belles Arts

morí el dia 12 del corrent als 62 anys d'edat
havent rebut els Auxilis Espirituals i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Sa desconsolada esposa Emilia Coranty i Lluà, germana religiosa Carmelita de la Caritat (absent), germà polític, cosins, cosines i família tota, participen als amics i coneguts tan sensible pèrdua i els preguen que el tinguin present en llurs oracions.

Per expressa voluntat del finat no s'ha avisat l'hora de l'enterrament

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:
MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1
Telèfons números...
4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, 18 núm.

MOSAICS E. F. ESCOFET & C^{IA}

Ronda Universitat 20,

Notícies de l'estranger

La Societat de les Nacions

Ginebra, 14.—La Comissió de Presupostos de la Societat de Nacions ha aprovat una proposició francesa per a introduir economies en el pressupost de la dita Societat.—Havas.

Ginebra, 14.—L'ambaixador espanyol a París i representant a la Societat de Nacions sortí ahir tarda amb direcció a París, on passarà alguns dies.

Allí es posarà en comunicació amb el seu Govern.—Havas.

L'evacuació de Corfú

París, 14.—Sembla que la nota transmesa al Govern grec i a la Societat de Nacions la Conferència d'ambaixadors, demana que l'evacuació de Corfú es realitzi el dia 27 de l'actual.

Si fins aquell dia el «rapport» de la comissió internacional designada per a l'enquesta sobre l'assassinat de la missió italiana demostrés que Grècia no té totes les diligències que es requereixen al seu abast per a descobrir i castigar els assassins, Itàlia rebria a títol de reparacions la quantitat de cinquanta milions de llires lliures en dipòsit per les autoritats hel·leniques.—Havas.

L'estatut de Fiume

Londres, 14.—Als cirkels responsables d'aquesta capital preocupa extraordinàriament la negativa d'Itàlia de sotmetre les seves divergències amb Iugoslàvia a l'arbitratge de Suïssa. Es tem que sorgeixi algun incident susceptible de provocar una guerra.—Havas.

Roma, 14.—Segons una informació de l'Agència Stefani, no tenen fonament els rumors recentment circulats, de procedència britànica, sobre la qüestió de Fiume, rumors que tenien un to alarmista.

Es cert que entre els Governos de Roma i de Belgrad es fixà de comú acord la data del 15 de setembre per a comunicar-se lliurement les seves decisions, però aquest fet no té cap caràcter d'ultimatum i no s'ha d'atribuir cap importància al fet que amb-

dos governs acordin modificar aquella data.

També és fals que el Govern italià hagi rebutjat l'arbitratge de Suïssa en la qüestió de Fiume, tant més des del moment que el Govern de Belgrad mai proposà rodonament aquest arbitratge. Les negociacions entre Itàlia i Iugoslàvia continuen igual i res s'oposa que entre ambdós països s'arribi a una intenció definitiva.

Els temors de possibles complicacions—acaba dient la dita informació—han d'ésser, doncs, rebutjats, i constitueix una broma de mal gust parlar d'un perill de guerra que no existeix.—Havas.

Multa al batlle de Montjove

Aquisgran, 14.—L'alcalde de Montjove, agent de la resistència passiva, ha estat condemnat a una multa de cinc mil milions de marcs.

S'han declarat en vaga 1.500 minaires a Ukelhoven.—Havas.

Desordres a Beuthen

Berlin, 14.—Comuniquen de Beuthen que durant una manifestació contra la carestia els manifestants assaltaren alguns establiments i intentaren desarmar la policia.

La policia es veié obligada a disparar, resultant un mort i alguns ferits.—Havas.

A la conferència d'ambaixadors triomfa la tesi italiana.

Roma, 14.—Comuniquen de París que després d'una llarga reunió, la Conferència d'ambaixadors ha fet seu, enterament, el punt de vista d'Itàlia. En efecte, la decisió de la Conferència descarta la tesi de l'evacuació de Corfú que Grècia havia mantingut aquests últims dies amb alguna aparença d'èxit.

La tesi italiana aprovada per la Conferència d'ambaixadors estableix que l'evacuació de Corfú es portarà a cap després de donar a Itàlia les degudes

reparacions, és a dir, després de terminada la labor de la Comissió d'enquesta.

Hauran a més d'ésser donades a Itàlia altres reparacions concernents a les escasses que ha de presentar Grècia, als homes que han de rendir-se a la bandera italiana i a les víctimes de l'assassinat de Janina.

Per al cas de negligència per part de Grècia en la recerca dels culpables o de que el Govern grec permetés que escapessin al càstig, la Conferència d'ambaixadors ha resolt dirigir a Grècia, en concepte de penalitats una nota en la qual es prevé el pagament de cinquanta milions de llires, el qual pagament hauria d'ésser efectuat sense intervenció del Tribunal de Justícia de La Haya.

Això no obstant no s'ha prjuntat el dret d'Itàlia de dirigir-se al Tribunal de La Haya en el que concorreix al reembors de les despeses d'indemnització.—Havas.

Detenció de comunistes búlgars

Sofia, 14.—Han estat detinguts cinquanta comunistes.

Un comunicat oficial declara que s'ha pres tal mesura perquè el Govern búlgar té notícia de que els comunistes preparaven per al dia 17 del corrent una sublevació i la instauració d'un govern sovieta que comptas ja amb l'aprovació del gabinet de Moscou.—Havas.

La reunió del Reichstag

Berlin, 14.—La sessió del Reichstag ha rebutjat la proposta que fos convocat immediatament el Parlament.—Havas.

L'hora normal a Bèlgica

Bruselles, 14.—L'hora normal serà restablerta durant la nit del 6 al 7 d'octubre.—Havas.

Arxins, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic.—Oberta de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Municipal: Oberta de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

D'Arquitectura: Escola d'Arquitectura.—Segon pla de la Universitat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol.—Plaça Real, número 10.

—Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Montanyenc», Princesa, 14, principal de la Coruna d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

Provincial Universitaria.—Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia i Biologia i Biquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Reial dels Estudis, 8.

Arús.—Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passeig de Sant Joan, 26, principal.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació.—Oberta els dies feiners, de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Dels Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic; Palau Reial del Parc.

Centre Excursionista de Catalunya (Carrer del Paradís).—Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

—Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona.—De les deu a dos quarts d'una del matí, de les cinc a dos quarts de nou de la tarda, els dies feiners; de les deu del matí a dos quarts de sis de la tarda, els diumenges. Els dilluns, al matí, roman tancada.

Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Marta, 18 i 20).—Oberta de les vuit a les deu del vespre. Biblioteca del Poble.—Sotsguida per l'Associació de la Premsa Diària, Canuda, 13, primer.—Oberta al públic tots els dies feiners, de sis a nou de la nit, i els festius, no diumenges, de deu a dotze del matí.

De Protocol: Notariat, 4.

ELS ESPORTS

FUTBOL

El C. S. CRACOVIA a Barcelona.—Per a lluitar contra el F. C. Barcelona, aljuntarà el C. S. Cracovia l'equip següent:

Popiel, Gintel, Fryc, Stycen, Czkowski, Synowiec (capità), Zimowski, Reymann, Kaluza, Kogut, Sperling, a continuació donem algunes dades biogràfiques sobre els principals jugadors polonesos.

Gintel Liris: (5 vegades internacional) té 24 anys d'edat, acaba els seus estudis en l'escola superior industrial, juga en el primer equip des de l'any '1916, el millor defensa de Polònia; en l'últim partit internacional contra Iugoslàvia el millor home dels 22. El joc d'aquest defensa és molt net.

Popiel Stefano: (dues vegades internacional) 27 anys d'edat, tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1913, el més fort de l'equip quant a consistència física, molt segur en les seves parades. També és bon jugador i excel·lent «Skieur».

Fryc Stefano: (quatre internacional) Té 29 anys d'edat, acaba la seva carrera de tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1911, alt i molt fort.

Styczen Zdzislaus: (dues vegades internacional), té 28 anys d'edat, és tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1911, el seu joc és fort però res de brutal.

Czkowski Stanislaus: (sis vegades internacional), 23 anys d'edat d'edat, estudiant de medicina, des de l'any 1916, juga en el primer equip, el millor mig centre de Polònia, molt ràpid, fort i amb molta resistència. El seu joc sempre és el d'ofensiu, també té un shoot fort i segur.

Synowiec Thaddaus: (cinc vegades capità de l'equip nacional de Polònia), té 23 anys d'edat, actor de portu, el senyor del futbol, a Polònia. Juga en el primer equip des de l'any 1910 (283) partits, és capità de l'equip des de 1913. Jugador molt net i segur.

Zimowski Miedlaus: (una vegada internacional), té 22 anys, estudiant actualment al servei militar, juga en el primer equip des de fa unes tres temporades, molt ràpid gran treballador.

Reymann Johann: Té 20 anys, estudiant, juga en el primer equip des de fa dos anys, bon jugador per a la combinació.

La situació a Barcelona

EL PROCES DATO

S'ha rebut un exhort de Madrid en el Deganat dels jutjats d'aquesta ciutat, interessant la citació de 75 testimonis que han de compareixre a l'Audiència per a assistir a l'acte del judici oral de la causa per assassinat de N'Edward Dato, vista que s'ha assenyalat per al dia primer d'octubre vinent i successius.

Han correspost les diligències al jutjat de l'Oest.

DE L'ASSALT A LA CASA SALSACHS

S'ha comprovat que està mancada de fonament la manifestació dels detinguts amb motiu de l'esmentat procés acusant com inductor del fet a un cambrer de l'«Infanta Isabel», anomenat Ricard Rosell, perquè en l'esmentat vaixell no hi ha l'esmentat nom ni altra semblant i a més va sortir d'aquest port abans de cometre's el fet.

ATACAMENT A SANS

A la barriada de Sans es oméu un nou atacament, del qual fou víctima l'industrial don Josep Gomà.

Penetraren a l'establiment que el referit senyor té a la casa senyalada amb el núm. 129 del carrer de Sans dos subjectes, vestits amb vestit blau de màquina, d'uns 20 a 22 anys d'edat, quedant a la porta un altre, que, com els anteriors, empujava una pistola.

A l'establiment hi havia solament dues joves dependents, una de les quals, en advertir la presència dels atacadors, llençà un crit d'auxili, tenint temps de fugir per l'escala de servei, mentre un dels pistolers apuntava l'arma a l'altre dependent i la intimava perquè obrís el calaix on hi havia el metàl·

Kaluza Josep: (cinc vegades internacional), té 25 anys, juga en el primer equip des d'uns onze anys i és actualment el millor davanter centre de Polònia.

Kogut Adam: (una vegada internacional), té 25 anys, és tinent de l'exèrcit, juga en el primer equip des de l'any 1920, forma molt bona parella junt amb Sperling.

Sperling Leon: (6 vegades internacional), té 23 anys d'edat, el millor esquerra de Polònia, molt ràpid amb un bon shoot.

Suplents: Strycharz Edward, Chruscinski Sigismond, i Lanke Marjan.

ATLETIQUES

Boxa.—Dissabte tindrà lloc als jardins del Parc, la vetllada de boxa Ricard Ali-Agusti Villar que el dijous va haver de suspendre's pel mal temps.

El programa de la mateixa e s componrà dels següents combats: primer, White-Garcia; segon, Tomás-Durà; tercer, Ferran Urtaun-Jacint Fabregat i quart, Ricard Ali-Agusti Villar.

Per aquesta vetllada hauran d'utilitzar-se les mateixes invitacions que es varen repartir pel dijous.

EXCURSIONISME

Demà, diumenge, dia 15, se celebrarà l'excursió de consuetud, que dirigeix el reverend P. Joaquim Maria de Barnola, S. J., a Breda.

Sortida per l'estació de França en el tren de les 7.30 del matí.

Demà, diumenge, el Grup Amunt manent celebrarà demà, diumenge, Granollers i a La Roca.

Punt de reunió: A dos quarts de sis del matí, a l'estació del Nord. Retorn a les nou del vespre, per la mateixa.

L'Agrupació Excursionista, Tagermanera celebrarà demà, diumenge, una excursió a Sant Celoni, Vilardell, Collbató, Can Valls i Sant Celoni.

Punt de reunió: Plaça Palau, a les cinc del matí.

LAWN-TENNIS

Filadèlfia, 14.—Campionat de lawn-tennis. Tilden venç a Manuel Alonso per 6 a 0, 6 a 0, 6 a 2.—Havas.

lle procedent de la receptació del dia.

Repetí dues o tres vegades la intenció el lladre, aconseguint per últim que la dependent obrís el calaix.

En aquell moment, i responant als crits d'auxili proferits per la seva companya, acudiren al lloc de succeïdes diverses veïnes, i aleshores l'atacador buidà el contingut d'un cabasset, que contenia unes 250 pessetes, el llençà després i fugí.

El seu compan i el que guardava la porta d'entrada havien fugit fa pocs minuts abans.

La policia acudí al lloc del succeï, realitzant recerques que no donaren cap resultat.

A LA MEMORIA D'UNA VÍCTIMA

Fa algun temps que, amb motiu d'un crim social, calgué ferir per una bala perduda l'ex-deixable de l'Escola «Mossèn Cinto», En Frederic Musoles. (A. C. S.).

Els que foren els seus amics i companys d'Escola, han organitzat, per avui, a les deu de la vetlla, una selecta vetllada en recordança seva, el benefici de la qual serà tramés a la família d'En Musoles.

Amb aital motiu, el poeta Ventura Gassol assistirà a la vetllada, dedicant uns mots a la memòria del mort interpretant-se tot seguit el poema dramàtic en tres actes del mateix Ventura Gassol, «La cançó del vell cabrés», a càrrec de diversos elements dirigits per Enrie Lluelles. Finalitzarà amb l'execució de diverses tonades nostrades, a càrrec d'En Ricard Fuster, acompanyat al piano per En Josep Redón.

Recomenem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes publicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

EL SIGLO

DEL 3 AL 15
DE SETEMBRE

VENDA EXCEPCIONAL EXTENS ASSORTIT D'ARTICLES ALS PREUS UNICS

DE PESSETES

3, 6 i 9

GRANS OCASIONS CAÇADOR

Barrets, gorres, bruses, pantalons, calçat, motxilles, Polsines, Sarons, ampolles «Thermo», gots, cantimplores, flambreses, cistelles, collars, cadenes, Morrións i cadenes per a gossos, Mircu les escapatates

Espardenyes «Nacional» pis de goma

per a Senyor Senyora Noi
el parell a ptes. 4'95 4'50 3'90

Secció de Sabateria per a Senyora (2a primer) SALDO en calçat de lona; el parell des de pessetes 2'75

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dissabte, 15 de setembre de 1923

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

El ritme de la ciutat

EL 13 de setembre de 1923 ha estat un dia històric per a la Ciutat de Barcelona. A les dues de la matinada fou publicat el manifest que adreça al país el general Miquel Primo de Rivera anunciant el cop d'Estat que enderroca un règim polític del qual Catalunya no havia rebut sinó greuges. A les quatre de la tarda fou inaugurada, dins els magnífics Palaus de Montjuich, l'Exposició Internacional del Moble.

Dos fets tan distints, aparentment tan antagònics, coincidiren un mateix jorn i es desenrotllaren amb una normalitat sincrònica, coincidint amb el ritme civil de la Ciutat, superador de l'anècdota quotidiana. L'absoluta serenitat de la urbs tenia quelcom d'august i emblemàtic, que cantava, amb la rumor de les gèrnacions reunides a Montjuich, la immortalitat de Barcelona, capital de Catalunya, filla del Treball, mare de l'Art, gèrmina de plenituds pairals.

La festa de Montjuich, el grandios certamen obert la tarda del cop d'Estat, era alhora una realitat viva i un símbol escaient.

Era la ciutat superant les seves tragèdies i les seves discòrdies i les escomeses dels seus enemics amb un magnífic esclat de la seva grandesa i de la seva força vital. Era la remembrança oportuna de la persistència i continuïtat dels ideals i dels interessos permanents per damunt de les contingències de l'actualitat o les incertituds de l'esdevenidor.

Es natural que els estrangers desconexors de la nostra idiosincràsia i de les lleis fonamentals de la nostra vida ciutadana restessin una mica sorpresos davant l'espectacle inoblidable d'una urbs sotmesa a la llei marcial, i sota la violència legal d'un cop d'Estat gravíssim, inaugurant amb una magna festa de pau i civilitat l'esplèndida Exposició Internacional del Moble.

Amb el mateix ritme de la Ciutat bategaven totes les terres catalanes, en una aspiració unànime d'afirmació nacional. I amb el mateix ritme de la Ciutat coincidien tots els ciutadans, en una doble manifestació de serenitat i de confiança en les virtuts pairals, en les virtuts ancestrals, en el seny i en l'amor viva a Catalunya de tots els estaments.

La inauguració de l'Exposició Internacional del Moble, continuant la magnífica sèrie d'exposicions monogràfiques que es vénen celebrant a Montjuich, representa una data memorable en la història de la creixença i de l'engrandiment de Barcelona. I la coincidència d'aquesta data amb el cop d'Estat que enderroca les oligarquies polítiques que actuaren sempre contra els ideals nacionals de Catalunya i els interessos permanents de Barcelona explica la indiferència amb la qual veié la urbs la caiguda d'aquell règim i la serenitat de tothom davant de la nova situació.

Generalitat

ESCOLA D'ADMINISTRACIÓ

Durant tot aquest mes de setembre, de deu a dotze del matí, queda oberta a la secretaria d'aquesta Escola (carrer del Bisbe, baixos de la Diputació) la matrícula per als que desitgin cursar els estudis que s'hi donen.

L'ensenyament consta de dos cursos, el primer comprèn cinc assignatures i el segon sis.

L'import de les matrícules és de 50 pessetes per drets d'ingrés, 10 pessetes per les assignatures de dues hores setmanals i 15 per a les de 5 hores.

La càtedra de Taquigrafia serà com els altres anys, a càrrec del doctor Coronas.

Municipi

L'ALCALDE D'URUN AL DE BARCELONA

L'alcalde ha rebut el següent telegrama del d'Urun:

«Urgents i inajornables ocupacions professionals que requereixen la meua estada en aquesta ciutat m'impedeixen, amb prou sentiment meu, assistir tal com vaig oferir a la inauguració de l'Exposició Internacional del Moble, playent vivament no poder delegar la meua representació per al dit acte en algun dels senyors regidors d'aquest Ajuntament per quant que essent aquests en llur majoria comissionats de la Duana, es troben ocupadíssims amb el despatx d'expedients enredats a conseqüència de l'a-

normalitat produïda pel recent incendi de la dita Duana. Li prego en gran manera accepti com a bones aquestes raons per a justificar la impossibilitat de la nostra assistència i expressar-li la simpatia que tots sentim per Barcelona i pel digne Ajuntament que sota la seva presidència tan zelosa i encertadament administra els seus interessos i fomenta certament tan grans com el de la indicada Exposició que redundarà en benefici d'Espanya. — El saluda afectuosament, Ricard Rodríguez, alcalde.

El marqués d'Alfala contestà amb un altre agraïnt l'atenció i les frases d'elogi per a Barcelona.

CATEDRA DE DRET MARITIM

Des d'avui, dissabte, dia 15, queda oberta la inscripció per a la matrícula de la classe de Dret Marítim que aquest Ajuntament té establerta al grup escolar Baixeras, sota la direcció del professor don Vicens Soler de Sojo.

Les citades inscripcions s'efectuaran a les oficines de la Comissió de Cultura (segon pis de les Cases Consistorials), tots els dies feiners, de deu a dos quarts de dues.

COMPRA DE TERRENYS A LA PLACA DE LES GLORIES

Al despatx de l'Alcaldia ha estat signada l'escriptura relativa a l'adquisició d'uns terrenys propietat de don Manuel M. Silvestre, necessaris per l'obertura de la Plaça de les Glories, essent autoritzada pel notari senyor Sasot.

Així mateix ha estat signada l'acta administrativa relativa a l'adquisició de la finca núm. 9 de la Plaça d'Orfila, necessària per a l'obertura del carrer Torres i Bages.

SUBASTA D'ORRES

S'ha assenyalat el 21 del corrent per a celebrar la subasta referent a la construcció de diverses obres i plantacions a la Plaça Riera, sota el pressupost de 15.850 pessetes.

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb conclusió periodística.

AL DIA

PLUJA

Ha plogut, plou. Seguirà plovent? A l'estació de la vila dels campanars bessons i el pont de quinze arcades — la vila de la fruita melmelada — comentàvem, avui, la pluja.

Mai plou a gust de tothom: difícilment, ni en temps de gran elxut, ni en períodes plujosos de llevantades, trobareu unanimitat en jutjar la conveniència de la pluja. El qui ja té els rals assonats, la maleeix; no pot entrar a la vinya a fer la primera uria. El que els té encara verds, vol que plogui, però que en farà de massa vi? Si no hagués plogut, en faria menys, però de més grau. El qui ha de sembrar i el que té boscos, s'alegra de l'aigua: l'hortola, si bé s'estalvia la feina de regar, s'ha d'omplir de fang per a entrar a les feixes...

Tothom jutja de la pluja i la demana o la refusaria si pogués, segons les conveniències llurs. Per això hi ha l'adagi: «Mai plou a gust de tothom».

I el que passa amb la pluja, passa amb moltes coses del món.

Bona cosa és la pluja a temps, però i si ve gros el riu i s'escaupa enllà de les rives? I si pedrega?

Deu ens en guard de la pedregada: la pedregada, si que tothom la refusa.

I quan hi ha núvols pel setembre i trona i llampeja, sempre estem exposats a una pedregada.

Oi?

POL

Dietari històric

15 setembre de 1479

SE CELEBRA AL BORN UN TORNEIG EN HONOR DE FERRAN II

A primers de mes havia arribat el rei procedent de Castella. Era el primer viatge que aquí emprem després de la mort del seu pare i així jurava les Constitucions en el pla de Fra Menors el mateix dia de la seva arribada.

Es podria dir que fou el rei més castellà de la dinastia castellana, ja que abans d'esser-ho d'Aragó, ho era d'allí pel casament amb Isabel.

Fou objecte d'una gran rebuda, celebrant-se en honor seu la processó dels gremis amb llurs estendards. Per l'acostumat camí, anà del carrer Ample a la Catedral, mantut a cavall, estantant-se a casa del noble Frey Lluís de Mur, situada a la plaça de Santa Anna.

Als pocs dies se celebrà la processó de Corpus, la qual havia estat expressament ajornada, presenciant el seu pas al carrer de Montcada des del casal de mossèn Ferran Rebolledo.

En aquest dia, i com una festa més, se celebraren torneigs a la plaça del Born, coberta tota de draperia de seda, i ocupant un lloc de preferència el rei Ferran. Anaren al renc el conseller segon de la ciutat, Joan Roig, mossèn Galeà de Dusa, i mossèn Balasar de Gualbes. Altres concurrents es disputaren també els premis, havent-ne ofert la ciutat un consistent en una giberna d'argent, daurat, que pesava dotze marcs.

Com fos gran l'entusiasme, es repetiren el dia següent, guanyant un altre premi un noble de Sabadell, anomenat Sanx de Saez, sens dubte d'origen aragones.

El dia 23 sortí el rei cap a València, assolint un afeciu comiat.

ESPIGOLAIRE

Polítiques

VISITANT A EN DELOLOS

Topada de trens a Vilanova i Geltrú

Resulten un mort i 12 ferits.

Un gran temporal d'aigua. Algunes persones arrossegades pel corrent.

El furios temporal d'aigua que caigué dijous cap al tard a Vilanova i Geltrú causà la inundació de l'estació, havent-hi una alçada de dos metres d'aigua. Per a deixar-hi corrent fou precis reventar les portes.

El tren correu de València núm. 613 que sortí de Barcelona a les vuit del vespre, en arribar al dic de senyals de l'estació de Vilanova, s'hagué d'aturar perquè la línia havia quedat interceptada pel temporal.

A les nou del vespre, el tren de mercaderies núm. 1421 que havia sortit de l'estació del Morrot topà amb la cua del correu de València. A conseqüència de la topada resultaren completament destruïts el furgó i el cotxe correu. Els altres cotxes sofriren desperfectes. Resultà mort l'ambulador de Correus i ferits onze passatgers del correu de València.

De l'hospital de Vilanova sortiren lliures per a transportar els ferits. De Barcelona sortí un tren de socors a dos quarts d'una, formant-lo una màquina i un vagó. Aquest tren recollí els ferits i portà a Vilafranca els viatgers del ràpid de Madrid, que estava aturat a Cubelles i del mixt de València que ho era a Sant Vicens.

A l'estafeta de Correus del tren correu de València hi anaven els ambulants Josep López i Ferran Antúnez. No se sap quin dels dos ha mort.

Guaven la locomotora del correu de València el maquinista Joan Camps, el fogaller M. Fernández, el conductor Baptista i el guardafre Utrillo.

El tren de mercaderies el portaven el conductor Andúat i el guardafre Ontoneda.

La línia telegràfica de la Companyia quedà interceptada. La telefònica no es va interrompre.

Ahí al matí, a l'estació de França, fou posat un avis que deia que sols es despatxaven bitllets fins a Vilanova, i encara que podien anar els trens per Vilafranca, no ho feien per no tenir la seguretat de si les línies estaven en bon estat.

A migdia va quedar expedida la via. El ràpid de Madrid i el mixt de València no van arribar fins a dos quarts de sis del matí.

L'express de Madrid va arribar a les dotze.

...

Necrològica

Víctima d'inesperada malaltia, ha mort en la nostra ciutat el notable artista pintor don Francesc Guasch i Homs, conservador del Museu de Belles Arts.

Alumne distingit de l'Escola de Belles Arts de Barcelona, fou premiat amb una pensió a Roma en els principis de la seva carrera artística, aconseguint diverses recompenses i distincions en les exposicions oficials d'art on havia pres part.

Ingressat, mitjançant oposicions, entre el personal tècnic de la Junta de Museus de Barcelona, havia posat tota la seva activitat al servei del seu càrrec, havent-li correspost per dret propi, en vacar el càrrec de conservador de Belles Arts, aquest càrrec que actualment ocupava amb gran encert, tenint a son càrrec tota la Secció d'Art Contemporani dels Museus d'Art i Arqueologia de Barcelona.

Assistí a l'acte de l'enterrament una representació de la Junta de Museus.

Descansi en pau l'il·lustre finat i rebi la seva esposa, la distingida pintora donya Emilia Coranty, la demostració sincera del nostre condol.

Centre Estinenc Sant Jordi

Sant Boi del Llobregat

Jocs Florals de 1923

VEREDICTE

PREMIS

I. Flor Natural, donatiu del Centre i 100 pessetes del president don Joan Francesc. — Núm. 110. La Intima parala.

II. Del soci don Joan Vendrell, 100 pes-

Segons manifesta l'agent de servei a Vilanova, l'ambulador de Correus mort és Josep Llopis.

Es féu càrrec de l'expedició un altre oficial.

També resultà ferit greument el guàrdia civil del 21 terç de cavalleria Mateu Casillas.

A conseqüència de la mànega d'aigua moriren tres homes que en una tartana es dirigien a l'estació.

...

L'agent Lleó Pedro Anton, qui acompanyava el senyor Maristany, explica que es trobava sopant a l'estació de Vilanova al moment d'ocórrer la topada.

El temporal començà a dos quarts de deu, inundant en poca estona completament la línia del ferrocarril. Per aquesta causa el correu de València que havia sortit de Sitges es va haver d'aturar en arribar al dic de l'estació de Vilanova.

Quedaren interrompudes les línies telefònica i telegràfica, llevat la telefònica entre Barcelona i Vilanova-Sant Vicens. Per tant estava interrompuda la línia de Sitges-Vilanova.

No obstant, es va donar sortida al tren de mercaderies, el qual per la intensitat de la pluja no va veure els llums vermells del correu fins que va trobar-se al seu damunt. De la topada resultaren destruïts completament dos cotxes del tren de mercaderies, el cotxe correu i un de viatgers del tren de València.

El corrent de l'aigua arrossegà una tartana ocupada per dos homes, un dels quals fou trobat a la vora del mar. Es diu Josep Sánchez Doncel, d'uns 35 anys, ferroviari.

Circulà el rumor que dos nens havien desaparegut arrossegats pel corrent.

Afegeix l'agent que foren grans les dificultats que hi hagué per a prestar auxili als ferits de la topada, puix no hi havia llum i l'aigua sortia per totes les portes. Encara que es donaren senyals d'alarma amb el xiulet del tren, la campana de l'estació i amb dispar en l'aire, ningú es va poder apropar, de moment, al tros sense perill de la seva vida. Al cap d'una estona s'arribà a prestar l'auxili per part de l'agent Anton i uns deu homes més.

tes. — Núm. 54. El cant de l'Ebre. Lema: Traïdors i lladres feneixen enllà.

III. Del soci don Francesc Llanadó, 100 pessetes. — Es parteix entre les dues composicions núm. 74. La Mare de Déu. Lema: Glossa i la poesia. La Mare de Déu d'Agost del núm. 149. Dúptic Maria. L.: Tota pol·cra est Maria.

IV. Del soci don Enric Roca, 100 pessetes. — Núm. 210. Del meu viure a Cellers. L.: Retalls d'un llibre.

V. Del soci don Frederic Roura Rotasubas, 50 pessetes. — Núm. 162. Sonets de mar. VI. Del soci don Ramon Balas, 50 pessetes. — Núm. 21. Glosses del temps. Lema: Dues cançons.

VII. Del soci don Xavier Bonfill, 50 pessetes. — Núm. 80. La cabellera de la Santa. L.: Un conte més.

VIII. Del soci don Joan Herrán, 50 pessetes. — Núm. 178. L'etern fement. L.: Imitacions.

IX. D'un grup de joves estuents, 50 pessetes. — Núm. 38. El meu oncle Epifani.

X. Dels socis senyors Climent Pulí i Lluís d'Art. 50 pessetes. — Núm. 69. Cançó de grumet. L.: Aden turons de Macellà.

XI. Dels socis senyors Benvingut Rius i Ricard Vinardell, 50 pessetes. — Núm. 116. De les altes quietuts. L.: Pirenencia.

XII. Dels socis senyors Pau i Rodríguez i Josep M. Idarret, 50 pessetes. — Núm. 186. Del meu soler a la masia.

XIII. Dels socis senyors Lluís G. Terent i X. X., 50 pessetes. — Núm. Promut vaticani.

XIV. Del soci don Josep Pulí Rubió, 50 pessetes. — Núm. 104. L'educació dels infants. L.: Educere.

XV. Del soci don Felip Cid. — Núm. 11. Noves rimas a la dona catalana.

XVI. Del soci don Francesc de P. Alsan, 200 pessetes. — Núm. 213. Elegia Lema: De l'amor soler.

XVII. Dels nens i nenes de la colònia estuents, 30 pessetes. — Núm. 16. El meu dels petits. L.: La manra diu el cor.

XVIII. Del soci don Agustí Molins, 50 pessetes. — Núm. 129. Catalunya perd la llibertat. L.: 11 de setembre de 1714.

XIX. Del soci don Josep Goday. — Núm. 10. El cant dispers.

Dr. Jacint Llopart, president; Jordi Ribó, Xavier Bonfill, Benvingut Rius i J. M. Cid Prat, secretaris.

Demà, diumenge, a les cinc i mig de la tarda, festa dels Jocs Florals, a la qual els autors premiats puguin tornar a Barcelona a hora hàbil, es prega la puntualitat més absoluta.

La festa serà amenitzada per un septet.

Nota. — No serà permesa l'entrada al local més que als senyors socis i poetes premiats. Els forasters hauran d'anar acompanyats dels socis que els estatgin i que responguin de llur personalitat.

TOT FENT CAMÍ

NOSTRE Senyor i Sant Pere anaven pel món, i poc sabia Sant Pere per quines terres. Eren, certament, terres diverses de les tan sorollesques que veïeren la naixença de Jesús. No hi havia galcerans ni molsa, ni un penyal de suro, ni riüts d'argent, ni màgies arborescences que revessin pomes, veres pomes de pomera. Aquelles contrades de peregrinació eren planes esbatanades, desertes, pedregars i hermassos; o bé tantanyes acerbíssimes, on les dreceres vorejaven cingles, el vent udolava tristament a les baumes i la casa més semblant a una ermita era un niu de voltors.

Sant Pere pensava: — Ves si no podríem anar en alguna terra grassa, guarnida de bells conreus, amb gent benestant que de bon grat ens donaria el pa i el vi i el somriure sota el sostre.

—Pere— digué Jesús— veu's aquí que demà arribarem a una terra grassa i guarnida de bells conreus.

Sant Pere, colrat com era, es va tornar vermell. Sabia prou que cada cosa, cada cosa que pensaria, era com si li digués fort: el mal que d'això se'n recordava després que havia conjuminat, per dins, el seu pensament, i hauria calgut recordar-se'n abans, per anar amb més compte. Però la confusió de Sant Pere acabà en una mirada limitada.

— Onsevulla que anirem, Senyor, — féu, — Vós sou el camí.

L'endemà arribaren a la terra prosperosa, on es movien els homes amb un aire voluble, i les dones capcinejaven per fer-se mirar, i els camins eren plens de clapes d'ombra que es bellugaven, i les cases esbarjosos semblaven esteses en mig d'un jac d'arbredes, a blanament formir.

Com que el viatge havia estat duríssim, i estaven capolats i amb el sarró buit, Nostre Senyor i Sant Pere anaren a trucar a una casa, que s'escaigué de pertànyer a un home que s'havia fet ric amb el seu treball. Els homes que s'han fet rics amb llur treball creuen que els pobres en són perquè no treballen.

—Tireu endavant, més que taülls— va dir aquell home, amb la cara tota encesa d'un bon dinar.

Nostre Senyor i Sant Pere tiraren endavant.

—Convé que hi hagi aquesta mena de gent— féu Nostre Senyor. — Són aspres amb llurs germans, però abans han estat aspres amb si mateixos. No saben capir quin és el guany més abundós, però, grovers que són, ens consenten el guany de la paciència.

Després van trucar a una altra casa, que era d'un ric, al qual la riquesa li venia per la nissaga, i era un home pallid i recelós. Els homes que són rics perquè els n'ha fet llur nissaga, creuen que els pobres són gent perillosa, i es tornen més pallids si en passa un a entrada de casa.

—Anen, anen, genteta: massa em calariu foc a la pallissa, o em robarien la mula o darien mal d'ull al meu hereu— va dir l'home, amb la veu que li tremolava de ràbia i de por.

Nostre Senyor i Sant Pere se'n van anar.

—Convé que hi hagi aquesta mena de gent— féu Nostre Senyor.— Fan patir els altres, però ells també pateixen, perquè llurs béns són aquells béns que les rates roseguen i les pedregades coltorcen. Voleu ben amagar llur tresor, i deixen a la pobrissalla el tresor vivent, el que sempre lleva, que és, l'amor.

Després van trucar a un estatge qui-sap-lo gran, que era un hostal. L'hostaler s'hi havia fet ric amb l'astúcia. I era un home petitó que es creia ésser molt important. I els que s'han fet rics amb l'astúcia es creuen que els pobres en són perquè han nascut amb les potències espesses, igual que les bèsties, que miren amb els ulls humits, sense entendre per què les baten.

— Fora d'aquí, gallófol: el meu hostal no s'ha fet per als tanjans, per a la gent ronyosa. Ni camí no farieu si no fos que ningú no us vol a prop. — Sant Pere, que ja havia perdut tot el seu delit, va dir que si no podia reposar, haurien de cavar-li una fossa vora el camí. Per por que això portés malastrugança a l'hostal, l'hostaler els féu entrar a un vell estable i els mostrà dos jaços de palla, mig podrida.

—També convé que hi hagi aquesta mena de gent. Es corseguen de tant cavilar maneres d'enganyar els altres, i es creuen que els reix millor que no pas tenir l'ànima en pau. Ells han triat d'ésser retorts, i deixen per als mesquins tota la veritat que és el so de veu que fa l'ànima que parla amb Déu i en poua l'única saviesa que no se'n va en fum.

Però aleshores es va sentir un bell renou. Gent descavalcava i cridava i comandava. Havia arribat a l'hostal un capità de lladres amb la seva colla. El capità, que tenia tota aquella rodalia estemordida era un homenet barbut, d'ulls alegres i llavis esponjosos. L'hostaler tremolava al davant seu com la fulla a l'arbre. I féu el capità:

—Avui és dia de festa grossa. Els meus companys són a eixugar les bosses dels senyors de les dues masies de més enllà. I jo i tu pasarem comptes, que tu pagaràs, després que ens hauràs fet un bon dinar. Per a nosaltres, i per als hostes que hi haurà a l'hostal. Quants hostes hi tens?

—No hi ha, senyor, sinó dos captaires que s'han aixoplugat a l'estable.

—Els vull veure.

I Nostre Senyor i Sant Pere van ésser mostrats, damunt els jaços de palla podrida, al capità de lladres.

—I no tens entranyes, home roí, de fer genre en un femer aquests pelegrins dels ulls suaus, que tal vegada són missatgers de Déu? Doncs

avui els faràs seure a cap de taula, i els daràs grassa, vedella i el vi del recó. Déu me val, nosaltres els lladres som posats al món per a robar— i, al capdavant, si calgués que cada cosa fos en mans del seu veritable senyor, qui sap, després de les trafiques que feu els rics, on aniria a parar, de restitució en restitució, cada sou. — Però a qui fa el mal a sangs calentes, de vegades, per contracop se li aneguen els ulls, diferentment de vosaltres que teniu la mirada freda i punxaguda perquè se us ha glaçat el cor.

Sant Pere, aleshores, incorporat damunt el seu jac, va gosar dir, sense creure de fer mal.

—També convé, Senyor, que hi hagi lladres.

JOSEP CARNER

De la sessió de l'Ajuntament

PROPOSICIONS

La manca d'espai no ens ha permès publicar amb més oportunitat aquest complement dels acords presos en la darrera sessió consistorial. S'aprovaren les proposicions següents:

Que se sol·liciti del Govern civil de la «provincia» que es passi a informe de l'Ajuntament el projecte de la Companyia Barcelonessa d'Electricitat anunciat en el Butlletí Oficial d'una línia aèria de transport de fluid elèctric, per a venir en coneixement de si amb les dites obres queden defensats els interessos municipals.

Que durant el període en que estigui oberta l'Exposició del Moble pres- ti servei la il·luminació suplementària que s'instal·la al carrer de Lloreda quan se celebra el Saló de la Moda, apagant la llum a les vuit de la nit els dies feiners i a les nou els festius.

Que es facilitin plantes per a guarnir la sala de festes de l'Ateneu Obrer Català, on l'agrupació cultural Francesc Aragó té instal·lada la II Exposició d'Art Industrial de Sant Martí. Assenyalant consignació per la quantitat de 500 pessetes per a subvencionar la festa major de Sant Gervasi.

Assenyalant consignació per la quantitat de 250 pessetes per al repartiment de premis als alumnes de les escoles que sosté la Fraternitat Republicana del Poble Sec.

Assenyalant consignació per la quantitat de 250 pessetes per a l'Exposició d'Art que organitzarà l'Aggrupació Excursionista «Júpiter», del Poble Nou.

Assenyalant consignació per la quantitat de 100 pessetes per a una copa destinada al partit de futbol que celebrarà la Unió Atlètica d'Horta.

Assenyalant consignació per la quantitat de 100 pessetes per als Jocs Florals patriòtics organitzats pel Grup Català.

Assenyalant consignació per la quantitat de 350 pessetes per a premis als alumnes de les escoles de la Joventut Radical de Sans.

Assenyalant consignació per la quantitat de 100 pessetes per a la lotja oferta per la Comissió organitzadora de la funció patriòtica de l'onze de setembre que se celebrà al Teatre Victòria.

Assenyalant consignació per la quantitat de 350 pessetes per al repartiment de premis als alumnes de les escoles que sosté la Fraternitat Republicana Sansense.

Assenyalant consignació per la quantitat de 350 pessetes per a les festes que a benefici dels pobres de la barriada organitzà el veïnat del carrer de Sant Vicenç.

Destinant 250 pessetes per a subvencionar la festa escolar organitzada pel Casal Català de la Bordeta.

Destinant 100 pessetes per a comprar una copa destinada al Campionat de natació de Barcelona, organitzat per la Federació Catalana de Natació Amateurs.

Idem 250 pessetes per a la festa escolar organitzada per l'Ateneu Obrer de Sant Andreu.

Idem 100 pessetes per a un premi destinat als Jocs Florals organitzats per la Joventut Nacionalista del Poble Nou.

Idem 250 pessetes per a l'obra cultural portada a cap pel Centre Obrer Republicà de la Dreta de Gràcia.

Idem 1500 pessetes per a premi dels carrers més artísticament guarnits durant la festa major de Gràcia.

Idem 100 pessetes per als Jocs Florals organitzats per la Societat d'Artesà.

Idem 250 pessetes per a les festes que celebraran els veïns del carrer Ample, destinades a beneficència.

Idem 500 pessetes per a festes d'oportunitat amb motiu de la festa major que celebrarà la barriada de Sans,

Concedint plantes, ramatge i taulells per a les festes que celebra la Fraternitat Republicana del Poble Sec: el Casal Nacionalista del Districte V: els veïns dels carrers de Villabiosa, Roselló i Ample; plantes i 200 pessetes a la Cooperativa del carrer de Sant Carles de la Barceloneta.

BONS PER LES FESTES DE LA MERCÉ

Dels senyors Blajot, Viza, Massot, Matons i Santamaría: perquè es destinin 50.000 pessetes per a bons de pa, carn i arròs amb motiu de les festes de la Mercé.

CONCERT DE FESTA MAJOR

Que el dia 23 del corrent, amb motiu del concert de la Banda municipal a la plaça de Sant Jaume es munti el cadafalc, amb la lluminària i ornamentació corresponent.

PER OBRES ALS CEMENTIRIS

Es destinen 45.000 pessetes per a obres urgents als cementiris d'aquesta ciutat.

PROPOSICIÓ D'INDULT

Els regidors radicals presentaren una proposició demanant que s'alci l'atenta comunicació als Poders Públics sol·licitant que sigui concedida una amnistia a l'objecte de consolidar, en el possible, la major harmonia i benestar entre els diferents elements del poble, contribuint així al restabliment de la tranquil·litat pública a Barcelona i altres poblacions de la resta d'Espanya.

Cultura

MAPA GEOLOGIC DE CATALUNYA

Acaba d'ésser posada a la venda la fulla núm. 34 titulada Vilafranca del Penedès del nou mapa geològic de Catalunya a l'escala de 1:100.000, que va acompanyada d'un fascicle explicatiu d'un centenar de planes, il·lustrat amb 46 gravats intercalats en el text. En paper senzill costa 3'50 pessetes i en paper luxós 4'00 pessetes; es troba a les llibreries Bosch, Puig i Alfonso, Verdaguier i Llibreria Espanyola.

Els Montserratins

L'agrupació nacionalista «Els Montserratins», seguint el costum dels altres anys, farà celebrar el proper dia 16, a les vuit, a l'església parroquial de Sant Boi de Llobregat una missa i es dirà un respons a intenció del conseller en cap de Barcelona En Rafael Casanova, enterrat a la dita església, i dels màrtirs del 1714, i finalment es resarà la pregària nacional de Catalunya.

Es conviden els socis i restants patriotes catalans que vulguin acompanyar-los a l'esmentat acte piadós. Sortida: Estació de França, a les 6'03 i del baixador del carrer d'Aragó, a les 6'18.

LLIBRES NOUS

«Nuevas Orientaciones en Sueroterapia antituberculosa». Barcelona, 1923. El professor Francesc Sureda i el doctor Joan Riera Vaque, especialistes en aquestes matèries, han redactat aquest llibre que conté els darrers avenços de l'important problema de la curació de la tuberculosi, així com també una sèrie de demostracions dels resultats obtinguts amb l'aplicació dels nous procediments.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'n articles o notes publicades, qual no ens és possible fer-ne la necessària absoluta (sense la qual no es pot avaluar degudament) originals amb un segell o una firma a la dreta.

NOUS RETOLS EN CATALA

A TERRASSA

Heu's aquí una llista dels retols en català:

La casa de les mitges. Raval, 38.
Casa del Poble. Fraternitat Republicana. Cremat, 15.
Grans i farines. M. Gibert Roca. Rambla d'Egara, 248.
Fàbrica de joguines. Andreu Cardellach. Sant Pau, 40.
La indústria del calçat. Casa Corominas. Rutlla, 37.
Fusteria mecànica. A. Aguilar, Rutlla, 25.
Fusteria Capella. Riva, 2.
L'art catòlic. Plaça Major.
Julia Parellada, metge. Puignovell, número 15.
Ous, patates i polleria. Mitja del passeig, 12.
Manufactura de rentatge i pentinatge de llanes, d'Emili Badiella Ribas. Rambla d'Egara, 260.
Francesc Salas, advocat. Nord, 79.
Mobles. Casa Jorba. Fontvella, 3.
Panificació l'Estrella. Mitja del passeig, 29.
Delfi Sanmartí, metge. Passeig, 22, Jullol.
Fruites i queviures. Nord, 118. J. Dalmau.

Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria. Sant Pere.
Pues i llicós. M. Abad Ribera. Topete, 1.
Farmàcia, específics. Sant Francesc, número 12.
Forn de Sant Jaume. Fleca i pastisseria. Se serveix a domicili. E. Pujol. Telèfon 6.456. Fontvella, 15.
Olis purs d'oliva, sabons, perfumaria, queviures. Repartiment a domicili. Telèfon 6.504. Fontvella, 12.
Taller de reparació de carruatges i tota mena d'eines agrícoles de J. Surroca. Successor de Maixach. Sant Francesc, 2.
Perinatge i filats d'estam. A. i J. Freixa i Companyia.
Vapor Vega i Solà. Carretera de Montcada, 320.
Bassar de calçat. Rambla Egara, número 207.
Casa Batlles. Mobles a l'encàrrec. Rasa, 101.
Taller de construcció de carruatges d'Isidre Vila Fitó, Arquimedes, 69.
Joan Rocafort. Raval, 21.
Instal·lacions elèctriques de totes classes. Creu, 69.
Fusteria, Mitja del passeig, 40.
L'Espiga d'Or. Volta, 29.
Taller de serrar fusta, de Boada i Montada, Sant Marí, 25.
Turó-Park. Saló de ball. J. Puig. Pla de l'Atmetllera, 11.
Fàbrica de calçat. Sant Genís, 15.
Pere Sabater. Sant Pere, 40.
Taller de pintar carruatges, de R. Sellarés, Arquimedes, 1.
El Blau. Sastreteria a mida. La casa que ven més barato. La casa que fa més vestits blaus. Barrets, gorres, corbates, guants, etc., Sant Pere, 26 i 28.
Casa Jaume. Vins i licors. Raval, número 27.
Venda de vins i licors de totes classes. Arquimedes, 165.
Josep Bistué. Pintor, Carrer de Reims 56 bis.
Josep Vilaró. Caldereria. Calefacció Central, Transversal, 208.
Les Novetats Cremat 6.
Sabateria, Topete, 106.
Fusteria, Topete, 109.
Mecanografia. Cursos individuals. Secció de redacció i còpies. Martín Díaz, 6.
Xocolates i bombons. Són els més purs. Demaneu-ho a tot arreu. Piera i Bruguera.

Assurances. Comissions. J. Capella Antonell, Sant Josep.
La ciutat de Terrassa és una de les que té més retols en català.

A SANT FELIU DE GODINES

Cotillaire. Felici Puigdomenech, carrer d'Agustí Santacruz.
Jaume Grau. Esparter i matalasser. Carrer d'Agustí Santacruz.
Queviures i tocineria de Jaume Vallcorba (a) Perenegra, carrer de la Carretera.
Sastreteria Model. Joan Mas, carrer Pi i Margall, 12.
Forn de Sebastià Farnés, Plaça de Sant Francesc.
Forn de S. Feliu, carrer de Sant Pere.
Bellesguard. Casa Nova, camí de Sant Miquel del Fai.
Antiga tenda del Marxant Filloset. Carrer de Sant Joan, 6.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 14 de setembre de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 754.2, 753.1, 753.0.

Termòmetre sec: 17.1, 20.1, 21.7.

Termòmetre humit: 15.9, 16.5, 18.3.

Humitat (centèsimes de saturació): 68, 71, 70.

Direcció del vent: N. O. SO.

Velocitat del vent en metres per segon: 4, 7, 1.

Estat del cel: Tapat. Nuvols.

Classe de núvols: K. AlSt. St. K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 23.4; mínima, 15.3; mínima prop del sol: 00.0.

Oscil·lació termomètrica: 9.1.

Temperatura mitja: 19.8.

Precipitació aigua, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data: 62.2 mm.

Recorregut del vent en igual període: 217 km.

Observacions particulars: Pluja a la nit i al matí.

El director, E. Alcobé

— **Fosfo-Gilco-Kola-Lactinat**, cura neurastènia. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Atropella.

Toparen el tramvia 183 de la línia 22 amb el carro 14.707, i en resultà Martí Cortada, de 21 anys, amb ferida contusa, amb esquinc al braç esquerre i contusions a la cara, de pronòstic reservat.

Aj carrer de Sant Ramon, el carro 6251 atropella la nena Victòria Aroz Garcia, de dos anys, causant-li contusions al front, al genoll esquerre i erosions a les cames. El carro fugí.

Un carreter-tartana núm. 26132, al carrer de Villajoyosa, va atropellar la nena Manuela Macias Garcia, de dos anys, causant-li contusions i rascurades lleus al braç dret.

A la Granvia de les Corts Catalanes, entre Rambla de Catalunya i Belles, l'automòbil 11099 B atropella Salvador Cameros, de 17 anys, causant-li contusions i erosions en diverses parts del cos.

Un automòbil de Gràcia-Barcelona, al davant de les Drassanes, va topat amb un carro, i el carreter, Ramon Amorós Puchol, de 47 anys, resultà amb contusions a la regió maxil·lar i cuixa esquerra i a la mà dreta.

Vaixelles J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Baralles.

Juliana Parras, de 59 anys, es barallà amb una veïna de casa seva, i li causà contusions a l'anca.

Lucrècia Canals Fernández, de 59 anys, arribada dijous de Reus, diu

que fou agredida per un home, causant-li la fractura de la testa de l'húmer esquerre, ferides contuses a la regió occipital, de pronòstic reservat. Passà a l'Hospital.

Josepa Muñoz Benjar, de 26 anys, i Bol Amella Brugada, de 59 anys, es barallaren al carrer de Florida-blanca, causant-se erosions lleus als braços i mans.

JOIES VILANOVA Unió, 8.

A les escales del carrer del P. Sechi va caure Rosaura Ibars, de 46 anys, i es va fracturar la part superior de l'húmer dret (pronòstic reservat).

Pont del Gat (Exposició) Restaurant Diner a l'americaine. Orquestra Rag-Time Fusellas. Coberts de 12 a 3 i de 7 a 10. Gran carta de 10 a 12. Telèfon 50 H.

Una noia sense domicili, que presentava símptomes de gastament, fou portada a l'Hospital Clínic.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Treballant a l'Exposició del Moble Fulgenci Móstoles Garcia, de 29 anys, electricista, es causà cremades en diverses parts del cos, amputació traumàtica i cremades dels dits de la mà dreta, contusions i ferides a la regió occipital.

ESCOLA BLANCA SELVA

Curs 1923-1924
Ensenyament musical de la Tècnica del piano — Solfeig — Rítmica segons el mètode Jaques-Dalcroze

Mestres
GUILLERMO GARGANTA i JOAN LLONGUERAS

Direcció artística general
MILLE BLANCA SELVA

(dels Conservatoris de Praga i Estrasburg, Schola Cantorum i Escola Normal de Música de París), qui revisarà personalment, durant el curs, el treball dels deixebles i atorgarà els corresponents diplomes. — Obertura dels cursos: primer d'octubre. — Per a inscripcions i detalls: Domus Artis, Passeig de Gràcia, 86, 3er.

Un carnisser del carrer de Zola es causà ferides lleus a la mà esquerra.

A les obres del Metropoli de Salmeron, el paleta Zoilo Palacios, de 21 anys, es causà una ferida incisa-contusa al front.

Un lampista, treballant al carrer de València, va caure des d'una badia a soterrani, i es causà contusions al costat esquerre, commoció pulmonar, i contusió al colze i avant-braç drets.

Un guàrdia urbà distingué a Joaquim Garcia per haver-se-li insolentat.

Un venedor pagès del mercat de

Santa Caterina, en tornar canvi d'un duro, va donar moneda falsa. Es va presentar denúncia a la Direcció del Mercat, la qual va inspeccionar la resta de la moneda que portava i veié que també era falsa. Fou portat a la delegació de policia.

Treballant al Metropoli de la Granvia de les Corts Catalanes, prop de la Riera de Magoria, Joan Col i Montero, de 24 anys, es causà ferida molestar interna, de pronòstic reservat.

El cambrer Aparici Estivill Pedret, de 21 anys, va causar-se una ferida incisa al dit seny de la mà dreta.

En les obres que s'estan efectuant a la Travessera de Dalt, prop dels Josepets, on l'empresa del Metropoli ha bert una rasa molt gran, la terra ha fet moviment a causa de la pluja, produint una esclavissada que afecta al carrer.

Mentres es prenen les mesures oportunes els tramvies de les línies 24 i 25 han de passar en aquest tros per la via oposada al perill.

Mossegades.

El nen de vuit anys Antoni Rizo Molins, que viu a un solar del carrer de París, fou mossegat per un gos que li va causar una ferida incisa en la flexura del colze dret.

El gos fou portat al Laboratori Microbiològic.

Un gos de carrer que semblava rabios fou matat per la guàrdia civil de la caserna d'Anstias March, després que havia mossegat a Dolora Gómez Maldonado, de 24 anys, als barrers Diputació-Ballén, causant-li una ferida a la cuixa esquerra de pronòstic reservat. El gos mort fou recollit pels del Laboratori.

Atropells.

A la Ronda de Sant Pere, l'auto número 11374 B atropella a Encarnació Llansemà, ocasionant-li contusions i erosions a la cama, a la cara i en altres parts del cos (pronòstic reservat).

Dos autos, el 3764 B i el 7706 B, toparen al carrer de Puigades.

El xofer Josep Vilella, de 28 anys, resultà amb diverses ferides en el cos.

A la via Laietana, davant del carrer més baix de Sant Pere, l'auto 10537 B atropella al nen Josep Bilbao Llor, causant-li macament general i erosions al malestar extern esquerra de pronòstic reservat.

L'automòbil 9981, línia D, i el carro número 1399, toparen al Passeig de Gràcia-Diputació, causant contusions i erosions en ambdues cames i erosions al dit anular de la mà esquerra a Josep Villar Gual, de 30 anys.

Un veí del carrer dels Angels que

tenia la vorera plena de pisses, s'insolentà amb el guàrdia urbà que el reconvenia per a que desembarassés el pas.

El guàrdia fou insultat i menaçat amb gran escàndol i el veí denuncià al jutjat.

Baralles.

Una relogada pegà a la mestressa del pis, Polònia Bou, de 28 anys, i li causà hematoma lleu a la regió temporal esquerra.

Al carrer de Matanzas es barallaren dos germans i un d'ells en sortí amb desprendiment per esquins del lòbul de l'orella esquerra i erosions a la galta del mateix costat.

A dos quarts de set d'ahir a la tarda, Joaquina Vera i Carin, de 80 anys d'edat, portera de la casa número 2 de la Baixada de Sant Miquel, caigué del terrat al carrer.

Mort a l'acte i el cadàver es conduí al dipòsit judicial de l'Hospital Clínic.

Vida religiosa

Avui: Els Dolors Gloriosos de Nostra Dona i Sant Nicomedes, màrtir. — Demà: Sant Corneí, papa; Ciprià, bisbe, i Santa Sebastians.

Quaranta hores: Avui, a l'església de Religioses Arrepentides. Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Els Dolors Gloriosos de Nostra Dona, color blanc. — La de demà: Dominica XVII després de Pentecostes, color morat.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Trànsit, o d'agost, a Santa Maria del Mar. — Demà, Nostra Dona del Carme, a les Jerònimes, a Santa Anna, o a Santa Maria del Mar.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Miquel Arcàngel. — Demà, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Santa Teresa, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Verge del Carme, a la mateixa capella.

— Parroquia de Santa Maria del Pi, de Barcelona. — Demà, diumenge, la primera missa a les quatre; la segona, a les sis, i les altres se celebraran cada mitja hora, fins a dos quarts d'una inclosa. A les set, missa parroquial, amb explicació del Sant Evangeli, pel reverend econom de la parroquia.

A dos quarts de deu, es resaran Hores Menors. A les deu, Ofici conventual, cantat per la Reverenda Comunitat. Durant la missa de dos quarts de dotze, lectura doctrinal. A dos quarts de quatre de la tarda, Catecisme i a dos quarts de set, Rosari, Meditació i Estació al Santíssim Sacrament. — Església de Santa Clara. — Les Filles de Maria celebraran demà, tercer diumenge, a les vuit del matí, la missa de Comunió general de refrendament, amb plàtica de preparació per un cop del J. C. de M. La funció de la tarda, queda suprimida aquest mes.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Josep Segura i Bayarri. Avui, a les quatre de la tarda. Alta Guzmella. «Vill-la Rosa». Parroquia de Sarrià i Santa Madrona. Cementi Nou.

FUNERALS

En Pere Buzareu de Stria. Mort el 26 d'agost propassat. Avui, a les deu, funerals a la parroquia dels Sants Just i Pastor.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIÓ

En Francesc Guasch i Homs. Mort el 13 del corrent a l'edat de 62 anys. No s'avisà l'hora de l'enterrament.

Les gestes dels albins a Badalona

Declara En Pau Giró

Al jutjat continuen les diligències amb motiu dels fets ocorreguts el passat 26 d'agost a Badalona, provocats pels atropells a que es lliuraren els amics del candidat albi En Francesc Torras Villà.

Ha pogut prestar declaració, ja molt lloret, En Pau Giró, ferit amb motiu dels esmentats successos.

Sembla que ha manifestat que ell no va fer cap dispar, acusant als guàrdies municipals com autors dels disparos.

Com acabà el seu govern el Sr. Lueje

Diu «El Gironès» de dijous:

Aquest matí era general l'espectació davant les notícies dels perillós sobre greus successos a Madrid, la lectura del bandol del senyor Primo de Ribera, capità general de Catalunya deixava entreveure la subdància de l'esdevingut.

Complint ordres rebudes el Coronel del Regiment d'Assia ha anat aquest matí al Govern civil, requerint al senyor Lueje per a que deixés el seu càrrec d'autoritat. Com sigui que el senyor Lueje s'hi resistís i sol·licités telefonar al ministre de la Governació, li manifestaren que era inútil tot, per quan no hi havia ministre ni Govern. El senyor Lueje surt a les cinc de la tarda.

A l'hora que entra en màquina el nostre periòdic una secció amb un comandant al cap proclama per les tonades la declaració d'Estat de Guerra generalitzat en tot l'Estat espanyol.

L'espectació és enorme.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA

38 15 SETEMBRE 1923

LA FAMÍLIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

— Estimat germà...
— Com Mare de Déu — interrompé — no l'hem rebuda més aviat?

— Veureu, lo «d'altres», lo taverner... Veieu, tia, si no hi hagués anat! Vós que em cridàveu... Quan les rebé, tenia intenció d'enviar-les al pare, mes, com lo sobre diu...

— «Pare entregar a Ramon Garriga y Solé «en manos propias», les guardà esperant veure'm per a donar-me-les.

— Bé, bé, lleix Narcís...

— Estimat germà: t'escric la present per a calmar la inquietud dels de casa...

— Pobriusol!

— Tia! per amor de Déu!

— És que no em puc avenir com aquell jueu de laverner, sospitant lo nostre desesper, no ha enviat les cartes

— Ell no sabia de qui eren — féu l'heret, excusant-lo. — Les cartes eren closes.

— Massa que s'esdevina... Una carta! De qui pot ser? D'un que és a fora.

— Just! — féu lo Narcís. — Vaja, tia, quan hauren acabat de plorar!

— No ploro, no, lleix — i amb lo revés del davantal s'assecava les galtes.

— Inquietud dels de casa, si bé, abans d'amar-me'n, dels al Narcís, en uns borralls que tot de pressa li escurria que prompte tindrien notícies meves.

— Ja sabràs lo darrer motiu que em determinà a fugir: quant als altres, són llargs d'explicar, i avui no estic per escriure. Encara em roda el cap, com si estigués damunt del barco. I tinc masses preocupacions per a esplanar-me.

— Quan vagis a Tarragona, donaràs cinc duros al «Nifus», patró de la barca, en que va al didot, que m'els mantleva a Barcelona, i amb los quals he pogut arribar fins a Marsella, d'on t'escric.

— Si em contestes aviat, com ho espero, fes-ho al meu nom «Poste restante», que en aquesta terra és lo que en diem «en llista», i si em pots enviar algun diner, se «agrarà».

— Memòries a tots els de casa i fins a una altra.

— P. D. — No diguis al pare que et demano diners, però si que saps on sóc i que estic bo.

— L'altra és més llarga — digué l'heret. — Té, lleix:

— «Mon car germà: Fa nou dies t'escrigui, i aquesta és l'hora que espero resposta. No puc suposar oblit o fal-

ta de temps. Vull pensar que no hauràs vist el Manel a nom de qui t'escrivia, tement que fent-o a casa el pare n'hagués esmentat.

— Estimat germà, forçós és dir-ho, tinc gran necessitat de moneda, i si no fós així, probablement no t'escriuria, vist lo poc que t'has enllestit a respondre.

— Visc a fiat!... Entrava en detalls ja coneguts, i continuava: «Ja veus que per a mi no hi ha quantitat petita; envia'm lo que puguis.

— No escric a la nena ni al Narcís, perquè mai han rebut cartes i sens cap dubte farien cap al pare.

— Ademés, a la Mercè no podria donar-li detalls que l'entristirien massa, i el Narcís res podria fer per a ajudar-me.

— No obstant, envio a tots les més tendres amistats i al llegir la present amb les supressions que compendràs digues a tots i a cada un que els porto dins del cor i que no perdin l'esperança de veure'm en temps mil·lors.

— Espero, impacient, notícies teves.

— Parla de mi al pare.

— L'altra carta la més llarga, començava per «Paris, 14 gener».

— Estimat Narcís...

— Com Narcís? — observaren uns i altres.

— No hi ha cap dubte — féu aquest — Es per mi: vegeu el sobrescrit.

— Si, ja em sembla que el Manel m'ho ha dit. L'ha rebuda anit passada.

— Amic estimat! A l'eixcar-me d'un llet on creia acabar la vida...

— Ai! lo pobre anyell de Déu!

— Germanet del meu cor!... Corre, Narcís... lleix, no t'aturis...

«Dirigesc mos primers pensaments al company d'infantesa, puix parlant amb tu parlo a quants m'estimen, no dubtant de que faràs part del goig que les presents te procurin, a la millor de les dones, a la que per nosaltres ha sigut mare bondadosa...

— Parla per vós, tia, s'interrompé el Narcís, tocant-li les barbes.

La pobre vella no podia contenir lo plor. Donava gust veure-li vessar tan abundants llàgrimes: eren de goig. Los sospirs li llengueraven el pit... també espero parlis de mi a ma germaneta, de qui mai los llavis podran dir quant lo cor sent...

— Per tots té la seva... ai lo comandant! Si us dic que és lo més aixertit!

— Vaja, tia. — I de mi que no en parla?

— «don Ramon Garriga i Solé, vulgo l'heret»...

— I això perquè em diu «Don»!

Lo Narcís, tement trobar coses desagradables recorregué amb la vista unes quantes ratlles...

— Està un poc ofès perquè no ha rebut cartes teves.

— Si! — féu l'heret amb un sospir, recordant on era quan les cartes arribaren. — A fe de Déu que no ha sigut per peresa...

— Bé, bé, ja li escriuràs — digué la Mercè — o l'hi explicaràs de paraula. Sabent a on és, lo farem venir, anirem a veure'l!... Que no diu en quin carrer està? i el número de la casa, i el pis?

— Si, dona, sí, tot ho deu dir, mes la carta és llarga...

— Escolta, Arcís — féu la tia — ja que sé que és viu i que està bo, lo demés m'ho llegiràs més tard... Me'n

pujo a fer companyia a l'heret... Déu meu, quina alegria! Pobre Sant Josep i la beneïta Santa Rita! Els ho han arreglat tot! En acabat dirag el son vuit i nous lo de les novenes!

Los tres joves se quedaren sols un moment, i la Mercè, per por d'esser indiscreta s'allunyà també, portant al pare les primeres cartes.

L'heret, a qui cap cosa interessava molt de temps, desaparegué per allà dins, i el Narcís, tot sol, eixí a l'hortet, i sentat prop del pou, continuà llegint.

Lo Jaume li dels que havia escrit a son germà, li parlava de lo que havia sofert los primers dies de la arribada a Marsella. «Em quedaven dos sous — deia la carta — i la primera flamarada de l'entusiasme apagat, lo sentiment de la situació paragué amb colors terribles.

«D'ençà, que no tenia llet per a dormir, passava les nits per carrers i places, assegut una hora en un dris i fugint en oír les petjades dels municipals que m'haurien demanat papers, ofici i domicili.

«Per fi, a còpia de rodar, havia trobat una casa en construcció en la que entrava, passant com una fura, per sota uns taulons que en casaven la portalada.

«Al primer pis hi havia un gran munt d'encenalls, sacs de guix tota dats, senalles, velles, brossa de mena, i damunt m'endormiscava... somiant a Beethoven, carregat d'any i sobretot de tristesa, començava amunt, dret a Viena, faltà de medes per a viatjar amb «acomodo»; a Ripera, lo més home dels pintors del seu temps, captant pels carrers de Roma o fent pitjor per les carreteres

LES TERRES CATALANES

GIRONA

Conferència de les 9 de la nit

El temps, registrat ahir, és aquest: Temperatura màxima, 27. Aigua evaporada, 1'8. Recorregut del vent, 78. Humiditat relativa, 71. Vent N. N. O. Masse de núvols: cúmulus, cirrus i estratus. Quantitat de núvols, 6.

Altres noves
Comuniquen de Palafrugell que aquí poc temps s'obrirà una nova fàbrica de taps i discs de suro, la qual ocuparà un bon nombre d'obers.

L'arquitecte municipal senyor Girona i Casadesu ha marxat cap a Bèlgica, per tal d'assistir al segon congrés internacional de Ciències administratives, a Brusselles.

Bergadà

VILADA. — L'estiu s'està escorçant en aquest poble de Vilada, i per això que no deixarà en els qui l'han fruit la sensació corrent d'èxit i lassitud que acostumen a deixar els estius vulgars. Les emocions caques de senglers són actives i freqüents; amb tres anys s'han sortit més de 150 feres d'aquestes, donant fe de llur feresa alguns dels caçadors que es conserven dissecats pel poble, amb ullals de 20 i 30 centímetres, corresponents a peces de 10 rovers. Això demostra l'interès de les caçades, puix és rar tornar-ne buit: l'èxit és quasi assegurat per l'abundor dels ferosos animals i per l'habilitat, l'experiència i el tacte d'aquests valents muntanyencs. La descripció llur i dels incidents de les sortides són dignes de plomes especialitzades com és ara la d'En Bertrana.

Una altra bella nota d'aquest estiu, l'han donada les conferències espirituals. La rudesia i el valor requereixen les esmentades caçades s'agermanen, en els naturals d'aquesta població, amb un sentit moral austre i infrangible que es revela en tots els actes col·lectius i en el sentiment religiós que és el nucli d'aquestes ànimes. Per això el pastor zelós reverend Joan Bagués encomanà al reverend P. Josep Planas, S. J., una tanda de conferències que fossin creuades contra el malparlar. La fe del poble i el seu amor a la cultura feren que les conferències fructessin amb la fundació d'una «Lliga contra el malparlar», que és l'ideal del P. Planas, qui es promet grans beneficis per a la humanitat, entreteixint organismes combatents arreu. El digne vicari, reverend Pere Cabra, preparà la tasca del docte jesuïta, enfortint el poble amb l'ensenyança de cànecs sagrats. En els esperits ben preparats sembla, doncs, l'eloqüència del P. Planas, la llavor de la seva paraula severa i incisiva. No hem de callar la brillantesa de tots els seus ensenys.

Però, seria desconsiderat acabar sense que constés la cooperació que les nostres estuències a tot allò que al poble interessa. Així ho veiem en els senyors Miralles, Alamany, Campubell, Vives, Hopper, Benet, Fornell, Ferrer, etc. Aquest sabem que encisat de les condicions naturals del país i dels seus veïns, ha comprat terrenys per a jardins i xalets, per a impulsar la colonització estiuenca del poble, que és favorable com pocs.

BAGA. — Entre els picadors que ballen en la sala del bosc d'Hospitalet, s'esdevingué dies enrera una tragèdia que podia costar una víctima, puix a un d'ells se li va escapar el destall, clavant-se al cap d'un company que treballava prop seu, ocasionant-li una gran ferida. No obstant, no es presenta cap complicació, amb la cura que serà un fet.

— Degut a la pluja d'aquests dies la fresca que l'ha seguida, ha desaparegut el ocell d'erugues que tant feien a l'alb i patates taronjades.

SABADELL

JEAN MOREAS, LA FI DE L'ESTIU I JO

L'eclair illuminait la nuit de ses beaux feux — a la vitre déjà retentissant l'orage. — Així cantava Jean Moreas, l'any 1899, amb aquella emoció puríssima que cenyeix els seus sis llibres de «Stances», la mort de l'estiu. Devia fer certa gràcia, naturalment, Jean Moreas amb el monòcle insolent sota la ratlla torturada de la cella, i amb el gran bigoti germànic, sota el perfil puríssim del seu nas grec (aquell monòcle i aquell bigoti que en el retrat d'A. de la Gandara expliquen i donen més llum sobre els matissos meravellosos de l'obra del poeta que la major part dels artistes publicats en les revistes de tots els pobles llatins), despenllat ja del simbolisme, en aquella cambra amb l'amiga, una tempesta fora i una tempesta dins.

No divaguem. L'última nit, estava jo com Moreas (sense monòcle i sense bigoti i sense amiga, certament), dintre una cambra. L'eclair illuminait la nuit de ses beaux feux — a la vitre déjà retentissant l'orage... exactament com aquella nit de 1899, a París.

L'estiu s'acaba. L'estiu ja s'ha acabat. Va acabar aquell dia de xafec farnós. Van ésser uns funerals sorollosos com una esparxa del poema èpic. Amb un dramatisme rudimentari i medieval. Des d'aquell dia l'estiu estava vençut. Li quedava, però, encara, prou força per a dissimular. Li quedava tota la riquíssima gamma de trucs amb la qual podia enganyar nos, almenys momentàniament. I cosint aquí i retallant allà, i opejant per tot arreu, encara s'anava aguantant, i ens ha enviat un sol com un deliri i ha ofegat les marinades en els llavis mateixos de la mar, i ha posat unes clars insoportables a les fulles. Ha estat el grandióseu adieu.

El grandióseu adieu, perquè ara la pluja està resolent els últims problemes. «Menys soroll i més feina», bona divisa. Ara, la pluja sembla que somiqui, però ho fa amb segones. I demà, l'estiu ja farà llàstima. Necessitaria la subtilitat dels dies de Moreas, amorosos com els seus per l'onejar d'una cabellera bruna, derfemada, per cantar aquesta agonia. Hugo, si fos viu, ho faria amb un davassall tumultuós de metàfores. Baudelaire, potser diria quatre fasties. I jo, que noestic gaire segur de tenir una serena imparcialitat que pogués fer-me dir paraules es-enocament discretes, no diré res.

Si, però, que diré una cosa molt simple. He sentit una veu eixida de múltiples boques. Unes estridentes; altres, joliosament abrandades. White ha emmudit White ja no parla. White ja no parlarà mai més! He llegit també una oda perfectament mal escrita (en un periòdic tradicionalista, naturalment), amb pretensions d'èpica. La meua amplitud pulmonar, la meua sonoritat de forja, l'estiu que ara s'acaba, són circumstàncies que em permeten repetir, encara, uns versos de Moreas: «Va, le ciel peut m'etreindre en sa droïte de fer...»

— Mais qu'yant le malheur et le cruel hiver — je n'imiterai pas l'étrangère hirondelle. —

WHITE.

El festival de la premsa de Barcelona

Entre les colles de sardanistes sabadellencs que s'han inscrit per a prendre part al concurs que se celebrà demà diumenge, dia 16, a l'Exposició del Moble, organitzat per l'Associació de la Premsa Diària, cal afegir-hi el nom de la popularíssima «Escal de Joventut».

Acompanyant les colles sabadellencs són moltíssimes les famílies d'aquesta ciutat que es proposen concórrer a la bella i popularíssima festa dels periodistes barcelonins.

Tres «ases» famosos

Aplaudim el gest del senyor empresari del popular cinema «Cervantes», que escriu en català tots els anuncis i programes de les seves funcions.

Ens plauria, però, una mica més d'atenció. Copiem de l'últim programa de mà, aparegut: «Mae Murray, Dorothy Dalton, Roman Navarro,

tres «ases» de moda pel públic americà, interpres de Cleo la FRANCISITA i Tirania.

El «Diari de Sabadell» fa reformes

Sabem que hi ha hagut una reunió, en la qual s'ha parlat de pròximes reformes del «Diari de Sabadell».

Podem avançar als nostres lectors que es tracta d'AMPLIAR la Redacció, en la qual entraran nous i valuosíssims elements oblidats fins ara. Augmentarà també, segurament, el «Diari» el nombre de planes. L'estat lamentable en què actualment es troba el «Diari de Sabadell», demanava a oris un remei immediat.

Felicitem cordialment els iniciadors de la reforma.

VICH

Acte important

El propassat diumenge, a les set de la tarda, després de dos dies de minuciosos estudis hidrològics per aquesta comarca, i com a resum de tals estudis, el conegut geòleg i publicista N'Albert Cursi donà una interessant conferència en el local del Centre Excursionista d'aquesta ciutat, Temple Roma, desentrellant el tema: «Els moderns abastiments d'aigües potables», amb l'objecte de informar l'element oficial i tot el poble dels mitjans de resoldre tan vital assumpte a Vich, que tan manco es troba d'aquest element.

L'illustre conferenciant fou presentat pel diputat del districte, nostre estimat amic N'Albert Rusiñol, el qual també va pronunciar un sentit discurs de gràcies, estant presents gran nombre de representants de l'Ajuntament, moltes altres autoritats, i emplenat el local els més notables elements de la població.

La conferència, que fou brillantíssima, consistí de tres parts principals: Concepte general de l'aigua segons l'estat actual de l'Enginyeria i la Higiene i mesures científiques d'adquirir-la. La resolució del problema de l'aigua a Vich i la seva extensa plana. Comentari universal d'aquests serveis amb la projecció de preclosos citats de tots els països estrangers que van al davant en aquesta interessant qüestió.

Tant el senyor Rusiñol com el conferenciant senyor Cursi foren molt aplaudits i felicitats, pel demostrat interès del primer en adoptar importants millores al districte, com per la pericia i eloqüència del segon durant l'importantíssim acte de que donem compte, que constituirà segurament el principi d'una era de felicitat i progrés per a Vich i la seva comarca.

Montseny

SANT HILARI. — També el periòdic «Lliria» enguany tingué la satisfacció de portar el dia onze un record als màrtirs catalans del 1714, al monument d'En Casanova.

— Segueix l'animació al Café de la Unió, on la nombrosa concurrència frueix dels variats concerts que hi dona el mestre Carbonell.

— La setmana passada fins aquí l'apreciat estuènciant N'Antoni Carroig. L'acte de l'entrament fou una mostra plena del companyonatge que regna entre la colònia, assistint-hi en la seva totalitat. Sorprenia el nombre seguit demostrant la importància dels que es troben estuènciant en aquesta època, a Sant Hilari.

— El popular Arturo continua amb les seves divertides representacions de titelles, assistint-hi nombrosos públics.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries en la nostra Administració

TARRAGONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

La situació

Ahí, a la nit, no arribaven els diaris en el tren de les nou, fent augmentar això l'expectació durant tot el dia, per assabentar-se del desenrotllament dels fets d'aquests dies.

A les onze de la nit no havia arribat el tren de Barcelona, la qual cosa fou motivada per haver el temporal fet malbé uns rails, prop de Vilanova. La gent s'ha esperat fins a la una de la nit.

Aleshores es va saber la topada de trens a l'estació de Vilanova, a conseqüència de la qual restà destruït el vagó correu, mort un dels ambulants i ferits alguns passatgers.

El tren no ha arribat fins a les deu de la matinada.

A les nou del matí hi ha hagut un aldarull a la Rambla, per adquirir els diaris, resultant amb contusions la mestressa d'un dels quioscos. La policia ha apaivagat als ànims.

La tranquil·litat és absoluta i els serveis públics es presten amb tota normalitat.

Aquest matí no ha arribat premsa a Reus. Per aquesta causa, molts han vingut a la ciutat veïna, per tal de saber notícies i comprar els diaris, però aquests ja estaven esgotats.

— El general de divisió N'Emili Barrera ha marxat cap a Barcelona per tal d'encarregar-se de la Capitania general, possessionant-se, per aquest motiu del Govern civil de Tarragona el general de brigada N'Alfonso Alcayna.

Altres noves

L'alcalde accidental i el president de la comissió de festes, han visitat les autoritats per tal de parlar de les properes de Santa Tecla. Com no hi ha cap motiu que aconselli d'ajornar-les, tots hi contribuiran per a la major esplendor de les mateixes.

S'han inscrit avui al concurs de les bandes, anunciat per les esmentades festes de Santa Tecla: Lira Dertosenca, de Tortosa, Filarmònica, de la Vall d'Uso (Castell de la Plana), La Palma, de Reus.

— Anit passada ha plogut abundantment, sense parar durant tota la nit.

El riu Francolí ha experimentat una grossa avinguda.

La Sagarra

CALAF. — S'han vist animadíssimes la Fira i Festa major d'aquesta vila, complint-se esplèndidament tots els números del programa.

Són dignes d'especial menció els notables sermons del reverend P. Frederic de Berga, predicats en els solemnes oficis, als quals assistí el nostre Ajuntament, amb el caporal de la guàrdia civil N'Antoni Giménez i extraordinària concurrència, cantant uns escollides misses l'orquestra «La Filarmònica», de Barcelona, junt amb alguns cantors d'aquesta vila.

Es digna també d'esmentar el gran castell de focs artificials, de la casa Domènec Morgades, de Barcelona, sota la direcció del pirotècnic senyor Tolosa.

Resultaren molt interessants els partits de futbol, especialment el format pels equips del «Barcelona» i de l'«Europa».

Abans d'inaugurar-se el nou camp, fou beneït per l'illustre Prior.

El resultat dels partits jugats durant aquests dies i en els quals es disputaren tres formoses Copes, fou el següent:

Dia 8. — «Sant Ramon», 3; Calaf, 1.
Dia 9. — «Barcelona F. C.», 0; «Europa C. D.», 0.

Dia 10. — Calaf, reforçat, 5; Moto-Club d'Igualada, 0.

— Es troben en aquesta vila, ja fa alguns dies, el distingit musicògraf En Josep Barberà i En Pere Bohigas Balaguer, de l'Arxiu d'Etnografia i Folklore, per a fer recerques per l'obra del «Cançoner popular de Catalunya».

VILANOVA

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

— Ens assabentem, amb recança que «El Vilanoví» suspèn circumstancialment la seva publicació per causes contra la seva voluntat. Desitgem que solucionades ben prompte les causes que han determinat aquesta suspensió, reprenqui el nostre volgut col·lega la seva meritoria tasca.

— La festa del Sant fundador de l'Orde Calasància, s'ha celebrat en aquestes Escoles Pies amb la tradicional solemnitat.

Dies passats estigué unes hores aquí el general dels Escolapis, reverendíssim P. Antoni Mirats, essent visitadíssim per les innombrables amistats amb què compta en la nostra vila.

La malaltia que ja fa molt temps té postrat l'apreciat escolapi i patriòtic benemèrit R. P. Josep Ricart, resident ara en aquest Col·legi Samar, ha entrat en període desesperança, malgrat tota la cura dels seus germans religiosos i els auxilis de la ciència, tement-se un fatal desenllaç. Fem vots fervents al Cel, pregant pel millorament del pacient i sofert malalt o el que millor convinguí per a la seva ànima.

— Demà, diumenge, celebraran una patriòtica vetllada els Pomells de Joventut que componen la Federació d'aquesta vila.

— El dia 23 tenen anunciada una festa selecta els Pomells «Espígues i Campanons» i «Castell de la Geltrú».

— Una comissió d'alumnes dels que formen la petita república escolar en la veïna platja de Calafell, «Vilamar», acompanyats per llur mestre, En Joaquim Barro i els auxiliars Narcís Carreras i Enric Batlle, visitaren la nostra vila el dilluns passat.

Foren rebuts al saló de sessions de l'Ajuntament pel secretari interí En Joan Orriols, qui els acompanyà després a visitar l'Escola d'Indústries, Castell de la Geltrú i alguna fàbrica de teixits. Van dinar als jardins del Parc i en acomiadar-los se'ls féu present d'una col·lecció de postals, vistes de Vilanova, restant aquells molt agraïts de l'excursió.

Malgrat l'abundància d'aigües que ha caigut, tant en aquest terme com en les conques on neixen les fonts dels aqüeductes de la vila, continuen amb la mateixa escassetat d'aigua d'abans. Sembla que no hi ha remei per ara.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

MOVIMENT DEL PORT

VAIXELS ENTRATS:

Vapor espanyol «Monte Toros», de Mahó, amb càrrega general i 21 passatgers.
Vapor italià «Principessa Mafalda», de Buenos Aires i escales amb càrrega general i 34 passatgers.
Vapor espanyol «Cabo Menor», de Santander, amb càrrega general i 7 passatgers.
Vapor espanyol «Cullera», de Gandia, amb càrrega general i 85 passatgers.
Veler italià «Addaura», de Porto Conte, amb carbó.
Vapor suès «Ostanki», de Màlaga, amb sulfat d'amoniac.
Vapor espanyol «Nortes», de Tarragona, amb llaut.
Vapor espanyol «Balear», d'Elvissa, amb càrrega general i 25 passatgers.
Vapor espanyol «Conde de Zubiria», de Gijón, amb carbó.
Vapor noruec «Vard», de Londres, amb càrrega general.
Fulbot espanyol «Montjoy», de Palma, amb sorra.
Vapor francès «El Saule», de Mazagan, amb càrrega general.

VAIXELS DESPATXATS:

Veler italià «Raffaello», en llaut, cap a Alacant.
Veler italià «Segretario del Beccaro», en llaut, cap a Propiano.
Fulbot espanyol «Joven Paquitos», amb càrrega general, cap a Palamós.

VAIXELS SORTITS:

Vapor alemany «Alcant», amb càrrega general i de trànsit, cap a Sant Felí.
Vapor alemany «Rapallo», de trànsit, cap a Cartagena.
Vapor noruec «Hector», amb càrrega general i de trànsit, cap a Tarragona.
Vapor noruec «Hector», amb càrrega general i de trànsit, cap a Nova York i escales.
Vapor italià «Duca d'Aosta», amb càrrega general, cap a Buenos Aires i escales.
Vapor italià «Principessa Mafalda», amb càrrega general i de trànsit, cap a Gènova.
Vapor anglès «Neotafeld», en llaut, cap a Barry Road.
Vapor espanyol «Balear», amb càrrega general, cap a Elvissa.
Vapor espanyol «Cabo San Vicente», amb càrrega general i de trànsit, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Rey Jaime II», amb càrrega general, cap a Palma.

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

BORSA DE MADRID

4 per 100 interior, comptat	71'00
» fi mes.....	00'00
» fi pròxim.....	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)...	95'50
Banc d'Espanya.....	551'00
Arrendatària de Tabacs.....	240'50
Stat. Gral. Sucri.-Obligacions	00'00
» Ac. preferides	85'00
» ordinàries	35'00
Francs.....	00'00

Lliures..... 00'00
Banc Espanyol Rio Plata..... 000'00
Cèdules hipotecàries..... 98'60

BORSA DE PARIS

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior.....	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant.....	000'00
» Andalusos.....	0'0000
Renda russa 5 per 100	00'00
» 4 1/2 per 100.....	000'00
Brasil 4 per 100.....	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	516'00
Renda francesa 3 per 100	58'10
Accions Rio Tinto	2,680

PREMI DE L'OR (Preus de compra)

Alfons	140'00 percent
Isabel	143'50 »
Unceat mitges unces	139'50 »
Quart d'unça	139'50 »
1/16 d'unça	139'50 »
Francs	139'50 »
Dòlars	7'20 »
Lliures	35'50 »

Canvis facilitats per la Casa Soler i Torra Gaus

PREUS DE COMPRA

Bitllets:	Francesos, 43'50
» Anglesos, 37'90	
» Italians, 33'00	
» Belgues, 36'50	
» Suïssos, 132'80	
» Portuguesos, 0'22	
» Alemany, 0'0003	
» Austriacs, 0'0125	
» Holandesos, 2'80	
» Russos, 0'00	
» Grecs, 0'00	
» Suecs, 1'85	
» Noruecs, 1'10	
» Dinamarques, 1'25	
» Romania, 3'20	
» Turquia, 3'50	
» Estats Units, 7'40	
» Canadà, 7'20	
» Argentins, 2'34	
» Uruguais, 5'10	
» Xilens, 0'75	
» Brasilers, 0'55	
» Bolivians, 1'75	
» Peruanos, 25'00	
» Paraguais, 0'10	
» Venezolans, 00'00	
» Japonesos, 2'00	
» Algerins, 42'50	
» Egipte, 33'90	
» Filipines, 3'25	

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tassa anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible.....	16.79	00.00	16.99	00.00		00.00
Future:						
Gener.....	15.02	14.85	14.87	00.00		15.05
Març.....	14.84	14.67	14.68	00.00		14.85
Maig.....	14.69	14.52	14.53	00.00		14.69
Juliol.....	14.43	N.	14.27	00.00		14.42
Octubre.....	15.64	15.37	15.42	00.00		15.52

Alexandria	Octubre	Desembre	Jumel	Tassa anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs, Ashmouni	31.23	31.30	Nbre.	17.00	00.00	17.15
» Sakellaridis	35.10	35.70	Gener.	17.15	00.00	17.30

Nova York	Tassa anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible.....	28.55	00.00	00.00	00.00
Future:				
Gener.....	26.80	27.09	27.13	00.00
Març.....	26.80	27.08	27.10	00.00
Maig.....	26.75	26.96	27.05	00.00
Octubre.....	27.60	27.73	27.93	00.00
Desembre.....	27.23	27.45	27.60	00.00

Nova Orleans	Tassa anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible.....	27.50	00.00	00.00	00.00
Future:				
Gener.....	26.56	26.71	00.00	00.00
Març.....	26.55	00.00	00.00	00.00
Maig.....	26.36	00.00	00.00	00.00
Octubre.....	26.80	26.93	00.00	00.00
Desembre.....	26.74	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 14 de setembre de 1923

BORSA DE BARCELONA

14 setembre de 1923

COTITZACIÓ UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords de 68'30 a 68'10 i a 68'25, Alacants de 67'90 a 68'05 i a 68'00, i Transversal a 170'00.
A la tarda, a la Casa Llotja, a fi de mes: Es fa de Deute Interior a 71'25, Nords de 68'00 a 68'35 i a 68'15, Alacants de 67'70 a 67'90 i a 67'80, Andalusos de 55'70 a 56'00, Colonial a 68'35, Autòmibus a 96'00, Gran Metropolita a 132'50 i Transversal a 170'75.
Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 68'10 i a 68'05, Alacants a 67'75, i Colonial a 68'50 i a 68'75.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'15 de Nords i 0'20 d'Alacants.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'ahir, es baixa 0'20 de Nords i 0'25 d'Alacants.

COTITZACIÓ DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 43'75; suïssos, 133'00; belgues, 36'30; lliures, 34'07; líres, 33'30; dòlars, 7'495; marcs, 0'000015; coronas, 0'015.

AL COMPTAT. COTITZACIÓ DE VALORS NO INSORITS ENCARA EN EL BUTLLETÍ OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7 % a 1921, a 101'25.
Barcelona Traction and Light Power 7 % pref., a 114'75.
Ferrocarrils de Catalunya 6 %, a 103'00.
Companya Espanyola de Colonització 6 %, a 94'50.
F. C. Cremallera de Montserrat 6 %, a 99'75.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 99'35.
S. A. Colònia Güell 6 %, a 93'75.
Societat Gallega d'Electricitat 6 %, a 97'50.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

Deutes Estal		Ajuntaments i Diputacions		Alacant 1. ^a hipoteca		60'00	Energia Elèctrica 5 %	81'00
Interior		A	71'00	Municipi semestre.		79'50	" 2. ^a	83'00
		B	71'05	1906 D.		80'75	" 3. ^a	83'50
		C	71'10	1907 D.		78'50	" A	84'05
		D	71'15	1910 D.		78'50	" B	80'75
		E	71'20	1912 B.		78'50	" C	71'35
		F	71'25	1912 E.		73'50	" D	71'90
		G	71'30	1912 F.		73'50	" E	79'85
		H	71'35	1912 G.		74'00	" F	86'75
		I	71'40	1913 B.		78'00	" G	102'00
		J	71'45	1913 E.		78'00	França 1864	
		K	71'50	1917 B.		78'35	1878	
		L	71'55	1918 B.		77'75	Directes	
		M	72'00	1918 E.		78'25	Córdoba a Sevilla.	
		N	72'05	1920 B.		77'75	Badajoz 6 %	
		O	72'10	1921 C.		99'50	Gresas A. R. C. D. E. F.	
		P	72'15	Exempla 1899		96'00	G. I. H. prior.	
		Q	72'20	1907		90'50	M. Cse. i Portugal, 5 %	
		R	72'25	1910		97'00	M. Cse. i Portugal, var.	
		S	72'30	Bons Reformes		84'15	Andalusians	
		T	72'35	Diputacions antigues		80'25	Com. Auxiliar de P.-C.	
		U	72'40	B.		78'00	Gral. Tramv. 4 %	
		V	72'45	Mabcomunat 1915		78'25	5 %	
		W	72'50	1920		74'25	Tramv. St. Andreu	
		X	72'55	Caixa Credit Com.		74'25	F.-C. Sarria 6 %	
		Y	73'00			74'50	F.-C. de Catalunya 5 %	
		Z	73'05				Madrid a Arago 6 %	
							G. F.-C. Catalans 6 %	
							Tanger a Fez 6 %	
							Tramvies Sevilla 6 %	

Espectacles

Maire Català ROMBA

Avui, dissabte, nit, a les deu. Primera de les deu úniques funcions de la cèlebre companyia MOLASSO. Grandios espectacle de BALL I MIMICA.

Primer: LE PETITE GOSSE, torç ball mímico en un acte i dos quarts. Segon: la cèlebre HEDDA RISTORI.

Terçer: la cèlebre LA MEMADA.

Quart: les primeres ballades de LA SERENA LUISA RUBINI, TOSCESARI i el senyor MARIUS MOSSO, secundats per FORMOSOS BALLARINES. 20. Demà, diumenge, dos grans espectacles per la gran companyia Molasso despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Empresa FRANCESC DELGADO

Gran Companyia de Comèdia

Antonia Plana-Emili Diaz

Avui, dissabte, nit, a les deu

DEBUT DE LA COMPANYIA

ESTRENA A BARCELONA DEL DRAMA

en tres actes de Franco de Viu

La Flor de Córdoba

estrenada amb extraordinari

per aquesta companyia al Teatre

de Madrid. Diumenge, tarda,

quatre: PUNTA DE VIUDA I LA

FLOR DE CORDOBA. Nit, a les deu:

FLOR DE CORDOBA. Es despatxa

a comptaduria.

Teatre Novetats

Circ Equestre

Avui, dissabte, tarda, matinée es-

pecial a dos quarts de cinc. Nit a les

deu: KARDOROS EXIT DE TOTA LA

COMPANYIA. LES 4 BARRETES,

potpourri acrobàtic. LES ROBBINS,

captador de bicicletes. TROUPE

TO-RIFFI, 7 formidables salta-

tes. Cada dia continuen i sorprenen

amb els seus FRED SILVESTER i C.A.,

animables 4 HESSENS, LES

ANDOS, sonprenent, arriscadíssim

acrobata de la mort, F. P. LEE, veri-

table succeís, original, únic, C. FON-

TANAS, THE STRAKAY, THE AR-

QUES, etc. Entrades còmiques pels

molt aplaudits clowns GERMANS

FERRONI NAVAS i GEROME, SIL-

VA i KODAK. — Demà, diumenge,

tarda, a les quatre, i nit, a les deu,

extraordinàries funcions. — Cada di-

lluns, dijous i dissabtes, matinées a

dos quarts de cinc de la tarda. —

Dijous que ve, 3 FAMOSOS DEBUTS,

3. — Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de

JOAN VILA

Avui, dissabte, tarda, a les cinc.

Nit, a les deu. Gran èxit de la famo-

sa obra en tres actes, de don Josep

M. Granada.

EL NIÑO DE ORO

Gran quadre flamenc, al mateix

amb que fou estrenada l'obra al Te-

atre de la Comèdia de Madrid. GER-

MANES GAZPACHAS i GERMANS

HIDALGO.

IMPORTANT. — Continuant pen-

dent de solució l'actual conflicte te-

atral i no disposant l'empresa, del per-

sonal de maquinària, s'avisa al pù-

blic que l'obra es representarà sense

el decorat propi de la mateixa.

Demà, diumenge, tarda i nit, EL

NINO DE ORO.

TEATRE COMIC

Avui, i demà, diumenge, grans

funcions per la companyia de

JAUME BORRAS

Extraordinàries representacions de

EL MONJO NEGRE i LA DIDA

Teatre Barcelona

SESSIONS D'ART MERCE NICOLAU

Primer actor i director:

ENRIC JIMENEZ

Avui, dissabte, nit, a les deu: ESTRE-

NA del drama en quatre actes, de l'eminent autor rus Artzbrachey, traducció de Josep M. Jordà, GELOSIA. — Demà, diumenge, tarda i nit GELOSIA.

Teatre Barcelona

Temporada de tardor

Gran companyia de comèdia

ALBA-BONAFE

Inauguració, 21 de setembre

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, tarda i nit, progra-

mes selectes. Quatre èxits. La

formosíssima comèdia L'ESTRANYA

AVENTURA. El cinedrama FUROR

PASSIONAL. La divertida pel·lícula

VIDA DE CAMP, i l'interessant film

HISTORIA D'UN XANTAX.

Diorama

Programa per a avui: Grandios

èxit de l'extraordinària i interessan-

tíssima superproducció

Nanuk l'esquimal

COMPTA AMB ELS WHISKY, comèdia

de bromes continua. FLOR DE FOC,

LA REINA DELS GITANOS, episodis

sist i setè. — Demà, diumenge, grans

sessions. Últimes projeccions de NA-

NUK L'ESQUIMAL. A la nit, aug-

ment de programa, i estrena dels

episodis vuit i novè de LA REINA

DELS GITANOS.

Saló Catalunya

Gran cine de moda

Avui, dissabte, dia 15. Tot es-

trenes: EL LLAC INVISIBLE (Progra-

ma Ajuria), per Irene Castle. L'HE-

RENCIA DE LA MARE, sentimental

comèdia dramàtica. L'HOMME FERA-

DONIA TERREMOTO, comèdia. —

Demà, diumenge, a la nit, gran es-

deveniment, estrena de la primera

de les grans exclusives de la temporada

L'ATREUIT (Artistes Associats), últi-

ma creació de Charles Ray. — Aviat,

el més gran de la cinematografia. —

Dilluns, dues estrenes: EN TOMA-

SET CAMPIO DE GOLFF.

Gran Teatre Comtal i Gran Cine Bohemia

Avui, dissabte, tarda i nit, progra-

mes colossals. Cine èxits. L'encisa-

dora comèdia: L'ESTRANYA AVEN-

TURA. El cinedrama, FUROR PAS-

SIONAL. La pel·lícula còmica, VIDA

DE CAMP. L'interessant film HISTO-

RIA D'UN XANTAX, i desè i últim

episodi de la colossal pel·lícula, LA

REINA DELS GITANOS.

Coincidint amb la inauguració de

la temporada d'hivern, avui

s'estrenarà a l'elegant

Saló Kursaal

la

SUPER-JOIA

de la

UNIVERSAL

MULLERS

FRIVOLES

pel gran actor Von Stroheim

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

ORQUESTINA SUÏE

Saló de reunió de famílies distin-

gides. — Avui, dissabte, inaugura-

ció de la temporada, amb l'estrena

de la primera jornada de la super-

joia Universal, MULLERS FRIVOLES

(exclusiva d'aquesta empresa), pel

gran actor VON STROHEIM; degut

al llarg metratge, està dividida en

dues jornades, completant el progra-

ma la formosa comèdia dramàtica,

FUROR PASSIONAL, per la formosa artista DORALDINA. SONANT EL QUIRO O EL BOXADOR ARISTOCRATIC, cinquè «round», per l'elegant boxador REGINALD DENNY. PASSEIG AERI, comèdia de gran bromes, i ACTUALITATS GAUMONT.

NOTA: Avui, dissabte, tarda, de sis a vuit i demà diumenge, en la sessió matinal d'once a una, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis de diumenge.

Dilluns, estrena de la magnífica alta comèdia, VIATGE AL PARADIS, per la gentil artista BERT LITTEL.

Cine Princesa

Granvia Layetana. - Telèfon 1371

Totant a la Plaça de l'Angel

Avui, dissabte, LA REINA DELS

GITANOS, vuitè i novè episodis. EL

DIAMANT BLAU. INSTINT MATER-

NAL. COMPTA AMB EL WISKI. LA

CASA DE DISPESES. — Demà, diu-

menge, a la nit, últim de LA REINA

DELS GITANOS. — Dilluns, estrenes,

projectant-se SENS PIETAT.

PARC

Avui, dissabte, nit, a un

quart d'once

BOXA

Quatre grans combats. S.

URTASUN contra S. Fabregat.

RICARD ALIS campió d'Es-

panya, contra A. VILLAR,

vencedor del campió de

Suïssa. — Cafè Restaurant.

Pista de gel. Pròxima re-

obertura. Entrada de pas-

seig, 1 pesseta.

TURÓ

PARK

PARC DE MODA

Últims dies del

ENVELAT MONUMENTAL

Nit, GRAN BALL

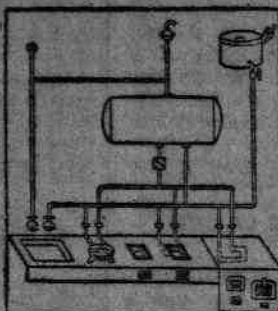
Autòmnibus, Plaça Catalunya

a Turó Park i tramvies fins

a la matinada.

Termo-sifon GELABERT amb patent d'invençió

Aplicable, a més de les funcions econòmiques, als forns de carbó vegetal, als gasos i als elèctrics donant una calenta als banys, of- safareixos, cubells de netejar bugada, màquines de netejar, banys maris, etc., que tingui els departaments apartats de la mateixa cuina

El termo-sifon tingui calenta n'estigui (Incompleta, satisfacció potser que obtingui passa per Casa Gelabert.

Per detalls i pressupostos: Muntaner, 107-BARCELONA

Traspassos

comestibles tocant al

Merced Sant Antoni.

Traspasso. molt cèn-

trica gran

lenda, poc llouger, 6.000 pes-

ses de traspàs.

Pensió d'artistes, se traspas-

sa, en bon preu en el

ter Comerç Assalt, moltes ha-

bitacions.

Traspasso pis moblat, al

carrer Comerç de

balto, molt ben situat, set

habitacions, per absentar-me,

per 6.500 pessetes.

Pis amoblat amb dispen-

sa, traspasso per 15 mil p.

ses, 10 habitacions. Lloguer

duros en punt cèntric.

aberna-Bar fmenjar tras-

passo molta

central, tocant carrer Car-

reter, se traspas-

4 habitacions se traspas-

sa, moblat per 3.000 pes-

setes, llouger 90 duros, prop

carrer Princesa.

Pis llouger 20 duros traspas-

sa, amb mobles, 2.500 pes-

ses, al Paral·lel.

Botiga amb gran vivenda,

tocant carrer de Sant

Pau, llouger 15 duros, se traspas-

sa.

Torre al Poble Sec, 4 habita-

cions, menjador, gas i

electricitat, jardí i pati. Llo-

guer 25 duros, se traspas-

sa sense mobles.

Piso cèntric, tocant Ram-

bla se traspas-

sa per 3 mil ptes. valor mobles, llouger

22 duros. Urgent.

Empresa Ideal d'Informació

Rambla de les Flors, 16, baixos

De 3 a 5 de la tarda

Traspasso

Traspasso

colossal Bar i casa de menjar,

amb vintidues petits llougers,

tocant Sant Antoni, en la car-

retera per 3.000 ptes., tracte di-

recte. R. C. Masferrer, 16, se-

gon, 2.ª final tramvia núm. 15

de 10 a 1.

Comandes

Personal

ambdós sexes per a pel·lícules

A. U. C. films que estigui este-

FESTES MAJORS

A OLOT

La festa major va celebrar-se com de costum. Les funcions religioses s'han celebrat amb esplendor i concurrència de fidels.

Durant la novena, ha predicat eloqüents sermons sobre escolits temes el doctor Joaquín Masdexeix, el qual ha fet gala de tenir una pasmosa facilitat de paraula, correctíssima de frase i nodrida de brillants imatges i de convincent fons doctrinal. També ha demostrat saber la llengua catalana, amb puresa i correcció. Durant tots els dies l'església del Turó ha estat insuficient per a poder encabir-s'hi tothom.

Assistiren a l'Ofici les autoritats, diputats a Corts i de la Mancomunitat, i Ajuntament olotí. Va cantar-se una solemne missa, predicant un eloqüent sermó l'esmentat orador sagrat.

A la processó, que va celebrar-se a la tarda, del mateix dia, portà el penó principal el marquès de Vallgornera, qui va tenir lluit i nombrosos acompanyaments.

Les funcions cíviques han estat les mateixes de sempre. Les societats olotines que tenien contractades cobles de fora, les cediren per tocar peces musicals i sardanes, unes al passig de Blay i altres a la plaça Major.

Les il·luminacions foren com de costum, sense haver-se introduït cap modificació.

Les sardanes s'han tocat amb molta profusió a les societats i llocs públics, i foren ballades per l'entusiasta joventut.

L'Onfèd Popular Olotí va donar un escollit concert al Teatre Principal, amb extraordinària concurrència. Varen executar, amb molta justesa, i precisió de veus «El cant de la senyora», Millet; «Sota de l'olm», Morera; «L'enyor», Cunellas; «Els Fadrins de Sant Boi», Pérez; «La cançó del lladre», Marraco; «Sant Josep i Sant Joan», Pérez; «Cançó de Nadal», Romen; i «Credo de la Miesa del Papa Marcel·lí», Palestrina.

La segona part es compongué de quatre sardanes d'En Morera: «Les fulles seques», «La sardana dels monges», «La sardana gran» i la «Sardana de la Pàtria».

A les deu del vespre va tenir lloc el típic ball pla, el qual fou molt concorregut d'elegants parelles.

Els focs artificials a la plaça també varen estar bé, com de costum.

Les societats olotines han estat molt concorregudes, però les que han superat, com sempre, ha estat el Casal Català amb selectes audicions de sardanes per la Selvatana de Cassà de la Selva.

Les festes del dia 10 varen celebrar-se amb animació, com les dels dies anteriors.

Els partits de futbol que s'han jugat aquests dies de festa han estat molt concorreguts i han fet les delícies dels aficionats d'aquest esport.

El darrer dia de la festa, a dos quarts de dotze del matí, es va fer a la sala de sessions de Casa la Ciutat la distribució dels premis Mulleres, amb assistència de l'Ajuntament i de públic distingit.

A la tarda, va celebrar-se a Sant Roc la tornaboda, la qual va ésser molt concorreguda, com de costum.

A CAN TUNIS

Amb motiu de la festa major de la barriada, s'han celebrat diverses festes, les quals tingueren lloc a l'Ateneu Obrer, resultant en veritat extraordinàries.

El dissabte, festivitat de Nostra Dona del Port, a les onze del matí, després de l'Ofici celebrat a la ti-nència parroquial, tingué lloc a la sala d'actes de l'Ateneu el repartiment acostumat de premis als alumnes que concorren a les classes diürna i nocturna de l'Escola que sosté aquella entitat obrera.

La concurrència que assistí a l'acte fou extraordinària, presidint-lo l'alcalde de barri de «Can Tunis», En Jaume Torres Baillès, qui representava al tinent d'alcalde del districte, N'Enric Maynés. Els senyors Joan Farré Marqués i Pasquai Valentí, president i vice-president respectivament de l'Ateneu; En Jaume Salvatella, qui dula la representació del regidor En Josep Gabarró; En Bartomeu Solsona, qui portava la del secretari de la ti-nència d'alcal-dia del districte II, En Joan Clapera, l'alcalde segon del barri de l'Espadrom, En Josep Rameado, el professor-director de les Escoles En Joan Bagant, En Josep Bonastre, i els individus de la Junta Instruc-

tiva, senyors Bonafont, Salarichs, Torres Serra, Manajas i Andreu. Els premis atorgats als alumnes varen consistir en diplomes, llibres, llibretes de la Caixa d'Estalvis, metalls i joguines, donats dels senyors protectors de l'Ateneu.

Una volta acabat el repartiment de premis, En Jaume Torres i Serra, el qual ostentava el càrrec de vocal inspector de la Secció Instructiva de l'Ateneu, va dirigir la paraula als reunits, saludant primerament a les autoritats i explicant després amb tècnica pedagògica la significació i al·lucinat de l'acte que s'estava celebrant; així mateix posà de manifest la importància i el creixement de la barriada de Can Tunis i els beneficis que a la mateixa reporta l'establiment i actuació de l'Ateneu i de les Escoles lliures.

Va dir també que havia de fer avinent l'interès que per dites escoles i per la barriada en general havia mostrat i mostrava el tinent d'alcalde del districte, de quin senyor la Junta directiva de l'Ateneu ha rebut i rep un apol incondicional, afegint que es permetia pregar al representant del senyor Maynés, en aquell acte, que li significués la realitat vivent del mateix i les esperances del barri i de l'Ateneu.

Agraí el senyor Torres i Serra a les autoritats l'assistència a la festa, dient que era també un premi per l'Ateneu, car demostraven amb ella, comprendre la significació i l'esforç que es venia realitzant. L'orador fou força aplaudit pel seu interessant discurs, aixecant la sessió en nom de la Junta de l'Ateneu.

Una volta finalitzat un acte tan formós, la nombrosa concurrència passà a visitar l'exposició de treballs escolars instal·lada en el local de les escoles.

El dissabte mateix, a les nou de la nit, i enfront del local de l'entitat esmentada, va donar un concert l'agrupació coral La Lira Tunisenca, acompanyada per l'orquestra Monell, sots l'experta batuta del mestre Voltas. La massa coral estava constituïda també per les societats corals Orfèd República Balear de Palma de Mallorca, Orfèd República del districte V, La Entrep, La Palma, Els Amics Tintorers, Els Pescadors de la Barceloneta, La Unió d'Hosafraques, L'Univers de Sans, L'As de copa, de Gràcia, La Atrevida Martinenca, de Sant Martí; La Joventut Trianesa, de Tiana; La Nivell, de Sans; El Pensament d'En Clavé, La Viola i La Perla Agustinenca, de Barcelona.

Tots els elements esmentats coordinaren al concert, executant magistralment les peces més importants d'En Clavé. Una volta acabat, el públic nombrosíssim que omplena la sala de gom a gom el Passeig de l'Agri-cola, va premiar als choristes amb una salva sorollosa d'aplaudiments. Tot seguit, des d'una tribuna improvisada, l'entusiasta orfeonista Sebastià Pomés, en nom de La Lira Tunisenca, va saludar a tots els cantants, agraint-los la cooperació a tan inoblidable festa coral. Fou convidat a dirigir la paraula a la concurrència el regidor En Josep Capdevila. El senyor Capdevila va pronunciar un discurs explicant l'actuació de les masses corals, i en acabar el seu discurs, va col·locar a la senyera de la agrupació coral de l'Ateneu La Lira Tunisenca una luxosa corbata ofrenada per l'Ateneu en recordança de la festa major. També varen dirigir la paraula al públic, el president de la Junta directiva dels chors d'En Clavé, senyor Vidal, i el de l'Orfèd República Balear, senyor Flot.

Acompanyaren al regidor senyor Capdevila els de l'Ajuntament de Palma N'Antoni Coll i En Julià Farréjans.

La Junta de l'Ateneu feu servir a tots els choristes un refresc esplèndid.

Les altres festes celebrades a l'Ateneu Obrer consistiren en balls d'orquestra i funció teatral, que es vieren concorreguts. Per a coronament de la festa major feu engegar un magnífic castell de focs artificials, que havia estat muntat enfront de l'Ateneu, al mig del Passeig de l'Agri-cola, el qual pogué ésser vist per tots els veïns de la barriada de Can Tunis.

Autoritzeu les notes de les quals ens pregunuen la publicació, amb un segell o una firma que ens sigui coneguda.

Escola Catalana d'Art Dramàtic

Des d'avui quedarà oberta a l'Escola Catalana d'Art Dramàtic la inscripció a la matrícula del curs 1933-34, la qual es podrà efectuar cada di-l-luns, dimecres i divendres, de vuit a nou del vespre, al local de la institució, carrer de la Canuda, 31 (Sala Mozart).

Ultra la matrícula pròpia per la carrera d'actor, s'han obert per a aquest curs, dues matricules més especials, separades d'aquella. La una és la d'interpretacions plàstiques d'obres teatrals pròpies per a escenò-grafs i figurinistes, i l'altra de clara lectura i dibuix, adequada perquè puguin produir-se en públic els no professionals del teatre.

Els drets d'inscripció a qualsevol de les dues darreres matricules, són de cinc pessetes per tot el curs.

D'espectacles

Al Teatre de Masnou se celebrà diumenge propassat, a la tarda, una funció extraordinària, amb la representació de l'òpera «Il Barbiere di Siviglia», de Rossini.

L'èxit de l'obra es degué, principalment, al tenor Jaume Planas, molt conegut entre la gent de música. Es revelà com un dels millors cantants, assolint sorollosos ovacions en les dues aries i el duo del primer acte, dites amb vera mestria, correcta escola de cant, que recordava les eminenècies que havien interpretat el paper de «Comte d'Alma-viva».

La senyoreta Oliver, molt encertada en el seu paper de Rosina, havent de repetir el «Vall de Miralles», de Gounod.

Els senyors Tosti (baríton), Ros (bass) i Fran (caricats), es portaren com a bons.

L'orquestra, sota la batuta del mestre Ribas, encertada.

En resum, una excel·lent representació de «Barbiere di Siviglia», i un sorollos exit pel tenor Planas.

Avui, dissabte, inaugurarà la temporada de 1933-34, l'empresa del Teatre Català Roma, amb el debut de la companyia de grans es-pectacles moderns mimico-balles Molas-so; per la impressió rebuda i pels èxits conquisits durant set anys per tot el Nord d'Amèrica, és de preveure un èxit falaguer.

L'Exposició del Moble

FESTIVAL DE L'ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA

Per circumstàncies sobrevingudes a última hora, s'ha hagut de canviar la sardana de l'humor que s'interpretarà en el concurs de sardanistes del festival organitzat per l'Associació de la Premsa Diària d'aquesta ciutat, per al pròxim diumenge, a l'Exposició Internacional del Moble, executant-se la sardana «Camprodón», del mestre Mané, en lloc de la titulada «La professió de Sant Bartomeu», del mestre Caplà.

Compondran el jurat per a l'atorga-ció dels premis, En Joan Noguera Solé, president, representant de l'Es-bart Folk-lore de Catalunya; En Jo-sep Maria Cortada, secretari i vocals, En Joan Ruiz i Porta, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, En Narcís Guàrdia, de l'Aggrupació Sardanista de Barcelona, i En Fran-cesc Prats, del Foment Sardanista Andressenc.

Precisa que cada «colla» porti el seu fiscalitzador.

El carnet de l'Associació de la Premsa és vàlid per a assistir a tan brillant festa, que promet constituir un veritable èxit pel gran nombre de «colles» inscrites i les innomera-bles peticions d'localitats que continuen rebent-se de distingides per-sonalitats.

Programa del concert per la Ban-da Municipal que dirigeix el mestre Lamote de Grignon.

Primera part: A. Thomas, «Mig-non», obertura (transcripció Ll. Oli-va); C. Ossadumunt, «Anacoreto», es-cena i dansa de Bacantes; Sancho Marraco, «Gloses de cançons popu-lars»; Usandizaga, «Pantomima de Les Golondrinas».

Segona part: Schubert, «Moment musical», (transcripció Lamote de Grignon); Pahissa, «Dance de Tallai-res», (de «Canigó», transcripció Ll. Oli-va); Bretón, «Jota de «La Dolores», (transcripció de Lamote de Grignon); Wagner, «Els Mestres Cantants», ob-ertura.

L'Orfèd de Sans que dirigeix el mestre N. Solé executarà també un escollit programa, que es donarà a conèixer oportunament.

DARRERA HORA

El triomf del cop d'Estat

Comiat d'En Primo de Rivera a les tropes

En marxar, el capità general dictà a les tropes l'allocució següent:

«Con la rapidez que las circunstancias imponen, he de decir adiós, sea temporal o definitivo, a la guarnición de Barcelona y a todas las de la Región. Al grito de Viva España y Viva el Rey! me despidis, confiados, en el momento difícil; al mismo grito me despido de los leales y entusiastas generales, jefes, oficiales y soldados de la Cuarta Región. Ya sabéis lo que esos vivos son para nosotros y el deber que tengo de convertirlos pronto en realidad, para lo que no hay en España más que una sola voluntad a nosotros confiada; no la defraudemos, que acaso seamos la última esperanza de redención. Vuestro general. — Miguel Primo de Rivera.»

EN SANCHEZ GUERRA

Madrid, 14, 9'15 nit
El cap del partit conservador, don Josep Sánchez Guerra, arribarà demà a Madrid.

MANIFESTACIONS A MADRID

Terminada la lectura del ban, a la porta de Capitanía, que ha estat escoltat amb fervorós silenci per centenars de persones, s'ha produït entre la gent un moviment d'entusias-me, i s'han començat a donar visques al Rei, a l'Exèrcit i a Espanya, i moris als polítics professionals.

El capità ajudant ha cridat Visca Espanya! i Visca el Rei!

Les tropes han continuat la marxa pel carrer de Toledo, sempre aegudes de centenars de persones, per a prosseguir a fixar bans a la plaça de Nicolau Salmerón, i després a la Porta del Sol.

Devant les tropes anaven aplaudint els manifestants.

Des de la plaça de Nicolau Salmerón, on la companyia que anava proclamant la declaració de l'estat de guerra, ha fixat un altre ban establint la Llei Marcial, aquella ha tornat pel centre de Madrid fins la caserna de la Muntanya.

En arribar a la Porta del Sol la manifestació, que tornava entre visques a l'Exèrcit i moris als polítics, a la companyia, ha engrossit considerablement el nombre de manifestants, i s'ha accentuat l'entusiasme.

El públic repetia amb gran entusiasme els visques al Rei i a l'Exèrcit, i demoltis balcons eren contestats.

LA TRAMITACIÓ DE LA CRISI

Madrid, 14, 10'30 nit
Detallant el desenvolupament intern dels esdeveniments del dia, podem dir que el general Muñoz Cobos havia prohibit a la guarnició de Madrid, dependent del seu comandament que sortís a rebre el Rei. D'aquí que només es trobessin a l'estació el capità general i el governador militar, puxats fins els respectius ajudants s'abstingueren de concórrer a l'estació.

El senyor Muñoz Cobos ha comunicat al Rei l'actitud expontant de la guarnició, però moralment identificada amb el moviment. La guarnició de Madrid no secundaria cap resolució de força del Govern contra els seus companys de Barcelona ni d'enlloc. Únicament s'havia compromès, i ho havia aconseguit, a sostenir tal actitud passiva 24 hores fins que arribés el Rei i resolgués.

Don Alfons s'ha limitat a escoltar el seu interlocutor, citant-lo per a les onze, en la qual hora el senyor Muñoz Cobos hauria celebrat una reunió amb els generals esmentats, i ja aleshores procedir en conseqüència.

Moments després arribava el president del Consell i presentava la dimissió del Govern, després de canviar-se les manifestacions conegudes.

A continuació, onze del matí, arribava al Palau el capità general, informant ampliament al Monarca.

El Rei li ha donat compte d'haver acceptat la dimissió del Gabinet i que havia manat cridar el general Primo de Rivera perquè acceptés les responsabilitats del Poder.

Així les coses, el general Muñoz Cobos ha sotmès a la consideració del Rei diverses mesures externes, com la declaració d'estat de guerra que sol·licitaven els generals. Fonamenta-va la petició en la necessitat de sortir al pas de maniobres i aldarulls que

podrien promoure els polítics profes-sionals.

No ha semblat, de moment, opurtú el portar-les a cap.

Seguidament el capità general ha tornat al seu despatx oficial, man-ifestant als reunits que no havia produït bona impressió en que s'adop-tesin aquelles mesures militars de virtut d'això els reunits s'han tras-ladats al Palau, i s'ha redactat, com a conseqüència de l'entrevista, la nota del Directori.

En l'entrevista amb S. M. també s'ha acordat que el capità general visités els ministres, amb l'objecte que seguisin al cap de llurs des-patxos fins l'arribada de llurs sub-stituts.

ELS AFERS CORRENTS

El Directori ha acordat que en tot que hi ha ministeris que no po-den quedar abandonats ni un sol mi-nut, que s'encarregui dels assumptes el funcionari més antic i carac-teritzat.

GOVERN D'HOMES CIVILS, NO PO-LITICS

Demà arribarà a Madrid el ma-quet d'Estella per a formar un Go-vern d'homes civils, però no polítics.

EN MARCEL DOMINGO

El diputat Marcel Domingo, ha de-manat a la Direcció General d'Instruc-tió Pública que la poés vigilància per-temor que pogués ésser objecte d'un atemptat.

Han estat designats dos agents, els quals des de primera hora del ma-tí vigilen el senyor Domingo.

LA PREVIA CENSURA

Des d'aquesta tarda ha començat a funcionar la censura previa de la premsa, que està a càrrec de capa-citats de l'Exèrcit.

LA GESTIO DEL DIRECTORI

El capità general està reunit amb la Capitanía amb els generals que formen el Directori.

Els generals directores del movi-ment han visitat les casernes i han comunicat als oficials i soldats l'acti-tud del Rei.

PARLA UN GENERAL

Un dels generals més significats de el moviment, ha fet les següents de-claracions a un periodista:

«Com és de suposat, crec que el marqués d'Estella recollirà les apor-ecacions del país i posarà tota els me-jans que estiguin al seu abast per as-solir l'èxit en la seva nova tasca».

Tots els que formen el Directori creuen poder assegurar que el senyor Primo de Rivera portarà a la pràcti-ca tot allò que ha preconitzat en el seu escó de senador.

Des de les 10'30 de la nit no hem pogut celebrar cap conferència telefònica amb els nostres corresponents de Madrid.

A Telèfons diuen que el retràs és degut a manca de línia disponible.

BARCELONA

Un incendi a Gràcia

Ahí, a les deu de la nit, va calar el foc a un magatzem de drogues, situat al carrer del Montseny, número 21, propietat dels senyors Torner i Turro-gó, havent resultat cremades totes les existències i restant solament les quatre parets.

Immediatament acudiren al lloc els sinistres els bombers del Parc de la Ciutadella, els qual van fer bona feina, ja que al cap d'una hora i mitja l'havien dominat completament.

També hi van fer cap de seguida el tinent d'alcalde del districte segon, Nonell, juntament amb guardies ci-vils i serenos.

De moment no es poden precisar les pèrdues ocasionades per aquest inci-di, però han d'ésser forçosament tan-ta, crescudes.

Fills de F. Mas Sardà

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANV — CUFONS